Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 71 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 27 ՄԱՐՏ 1884 (Ն. Տ.) 8 ԱՊՐԻԼ — 12 ՃԻՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ 1301

ԳԱՑՄԱՆՔ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ երկու անգամի համար 2 ղուրուշ և աւելի անգամներու համար զատ սակարկութեան կըլլայ:

Օրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ ... պէտք է ուղղել

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ Ղալաթիա, Եփրիկ օղլու խան, թ. 19,

Իսկ գաւառներէն՝ հետեւեալ հասցէին.

درعلیه‌ده غلطه‌ده ازمیرلی اوغلی خاننده ۱۹ نمروده

{ ارەولك } غزتەسی ادارەسنە

40 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	Տարեկան դահեկան արժէք	200
« «	Վեցամսեայ « «	100
« «	Եռամսեայ « «	50
« «	Ամսական « «	20
« «	Հատը « «	1
Գաւառաց համար	Տարեկան « «	240
« «	Վեցամսեայ « «	120
« «	Եռամսեայ « «	60
Օտար երկիրներ	Տարեկան Ֆրանք	56
» «	Վեցամսեայ «	28

Դուրս ղրկուած լրագրոց համբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է:

40 ՓԱՐԱ

Կ. ՊՈԼԻՍ
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 27 ՄԱՐՏ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Կ'ենթադրէինք թէ՝ մեր բոլոր ուշադրութիւնը գրաւելու մենաշնորհն վերապահուած պիտի լինէր այս չարաբաստ կաթողիկոսական խնդրոյն, բայց ահա՛ Երուսաղէմի պարտքն իբր հրատապ մի հարց առաջ կը նետուէր: Այդ պարտքը օրական ութը ոսկւոյ տոկոսի ներքև կը ճնշէ ազգը, և եթէ երեք շաբաթ ևս համբերենք, պիտի կորսնցնենք 168 ոսկւոյ ահագին գումարը· անշուշտ կաթողիկոսական խնդիրն չարժեր որ այդքան մեծ զոհողութիւն ընենք: Բաւական է որ երկար ատեն մը վերջը մեր երեսփոխանք, խոնջ և վաստակաբեկ, կէս ժամ զոհեն կաթ. հարցին և ուրիշ նիւթոց ալ նուիրենք, ամէն ինչ կարգի կը մտնէ: Գուցէ այս հարցի առթիւ խրատունք չունենանք, այնքան խրատապահանջ լինել մի ժողովէ, որուն մէջ կը գտնուին ծափահարողներ այն միամիտ խօսքին թէ՝ «Հայոց ազգին օրերը չեն հասնիր, ժամանակ ունինք Պալատէնեանով զբաղելու»:

Բայց մեզ համար զարմանալի կէտն այն է թէ՝ կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ անդամք և նոյն «հատուածը» ընդդիմամարտ միայն, սրտաշարժ ոճով, այս անգամ ես քող մը ծածկել կաթողիկոսական խնդրոյն վրայ, Երուսաղէմի պարտուց հովանւոյն ներքև:

Այլ մինչ վերջացա՛ւ այսպէսով Երուսաղէմի պարտուց խնդիրն. կարգադրեցա՛ւ ամէն ինչ. պիտի ձեռնարկե՛նք համգամանութեան: Մութ կէտեր, զորս պարզելու համար Ազգ. ժողովը բաւական ժամանակ կ'զգայ, և Վարչութեան յղելով, ինքն գործին մէջէն կը սպրդի: Սակայն ի նկատի առնլով տրուած որոշումը, ինքնին կը մտածենք թէ՝ աւելի գործնական պիտի լինէր եթէ Ազգ. ժողովը մի քիչ աւելի խորհէր այս խնդրոյն վրայ, ուսումնասիրելով այն միջոցներն որք երաշխաւոր պիտի համարուին ընդդէմ ապագայ յուսի մտավախութեան մը: Ազգին վստահութիւն ներշնչելու միջոցներն հոգածութեան առարկայ ընելն աւելորդ աշխատութիւն պէտք չէ համարիլ: Բայց ժամանակ կրնանք ունենալ ասոնց վրայ մտածելու, վասն զի Ազգ. ժողովոյ հապճեպով խնդիրը վերջացած չհամարուիր:

* * *

Մարտ 23ի Ազգային ժողովոյ նիստի մնացորդը նուիրուեցաւ Կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ ծրագրի վերջի ընթերցման: Սակայն մեր երէկի հաղորդած լուրերն, Ռուսիոյ կառավարութեան դիտաւորութեանց մասին, բաւական կերպարանափոխ կ'ընեն իրաց վիճակը, և նորանոր պարտականութիւններ կը դնեն Ազգ. ժողովոյ և Կաթող. Յանձնաժողովոյ վրայ: Այս մասին կը խօսինք մեր վաղուան յօդուածովս:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

(Հեռագիրք Հաւաս Ռէօյթէր)

ԱՆԳԼԻԱ Ի ՍՈՒՏԱՆ

Լոնտոն, 4 ապրիլ, առ Հաւաս. Կորտոն փաշա կը ծանուցանէ թէ հաշտարար քաղաքականութիւնն անօգուտ է այլևս, ուստի տարբեր քաղաքականութիւն մը հարկ է սկսիլ: Խարդումէ կտրուած լինելով բոլոր եգիպտական զօրքերն որք կը գտնուին շրջակայքը, մտադիր է թողուլ զԽարդում, և Եգիպտոս վերադառնալ զօրաց հետ:

Լոնտոն, 4 ապրիլ. Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ, Լորտ Հարթինկթըն կ'ըսէ թէ անգլիական կառավարութիւնը մտադիր չէ նոր բանակ մը ղրկել Պերպէրի և Խարդումի պաշտպանութեան համար, և թէ նախարարութիւնն իւր աշխարհակալութեան պատասխանատուութիւնը կը ստանձնէ: Լորտ Հարթինկթըն կը յարէ թէ տեղի տուած է իւր պաշտօնակցաց աշխարհակալութեան, որք զՍուտան պարպելու կողմն են. բայց չուզեր ըսել թէ ինչ են նախարարութեան դիտաւորութիւնք՝ բուն իսկ Եգիպտոսի մէջ ի գործ դրուելիք զինուորական, ելմտական և քաղաքական տնօրինութեանց մասին:

Լոնտոն, 4 ապրիլ. Լորտ Հարթինկթըն, երէկ երեկոյ հարցապնդման մը պատասխանելով, ըսաւ թէ բանակ չպիտի ղրկուի Պերպէր կամ Խարդում: Եթէ Կորտոն զօրավարը վտանգի մէջ է, օգնութիւն պիտի ղրկուի նմա: Զօրախումբ մը, Վուտ զօրավարին հրամանաց ներքև, պիտի մնայ Սուաքիմ, մինչև որ այս կարգադրութիւն լրանայ: Կրահամ զօրավարը Սուաքիմէն մեկնեցաւ:

Լոնտոն, 3 ապրիլ. Նախարարութիւնն երէկ վերջապէս կրցաւ տալ որոշում մը Եգիպտոսի գործոց մասին: Կը կարծուի թէ առաւել վճռողական աշխարհակալութիւն մ'ընդունած է: Սուաքիմէն առ Թայմզ կը ծանուցուի թէ ապստամբք յարձակած են Անգլիացւոց և Եգիպտոսի բարեկամ ցեղերուն վրայ, և 6 մարդ սպաննելով, 150 ուղտ գրաւած են: Մասովայէն առ Տէյլի Նիւզ կը հեռագրեն թէ Խարդումէն եկող վերջին կարաւանը ճամբան կողոպտուած է ապստամբաց կողմէ: Գահիրէէն կը հեռագրեն նոյն լրագրի, ապրիլ 2 թուով, թէ Էլ-Օպէյտի կաթոլիկ միսիոնարներէն առնուած նամակի մը նայելով, սով կը տիրէ Էլ-Օպէյտ, և փախստականութիւնն ընդհանրացեալ է բոլորովին:

Սուաքիմ, 2 ապրիլ. Հուէդ ծովակալը ձախ ընծայներ տարաւ Հաբեշստանի թագաւորին:

ԵԳԻՊՏՈՍ

Լոնտոն, 2 ապրիլ, առ Հաւաս. Անգլիոյ ձեռամբ սկսուած բանակցութիւնք, որոց նպատակն է դադրեցնել Եգիպտոսի պարտուց յարդարման վերջին օրէնքն, (լիքիտասիոն), այժմ լաւ ընդունելութիւն կը գտնեն շահակից տէրութեանց կողմէ, որք կը կարծուի թէ պիտի հաւանին Անգլիոյ պահանջած բարեփոխմանց: Անգլիա ի փոխարէն նոր երաշխաւորութիւն չպիտի տայ. բայց ըստ որում կը յայտարարէ թէ Եգիպտոսի կառավարութիւնն անկարելի դարձած է արդի պայմանաց մէջ, օտար կառավարութիւնք կը խորհին թէ չեն կրնար զլանալ ինչ ինչ դիւրութիւններ երկրին խաղաղութեան համար: Եգիպտական պարտուց համագումարը, — ի միասին առնլով այն նոր փոխառութիւն զոր հարկ է ընել՝ երերուն պարտքը կարգադրելու և Աղեքսանդրիոյ այրածելոց փոխարինական հատուցումները վճարելու համար, — կը հասնի իբր 101 միլիոն անգլ. ոսկւոյ, որ տարին 4,800,000 անգլ. ոսկւոյ տոկոս և գլխաւճար (ամորտիզասիոն) կը պահանջէ: Բաց աստի, Եգիպտոս Թուրքիոյ կը վճարէ տարին 682,000 անգլ. ոսկւոյ հարկ մը: Առաջարկուած կարգադրութեամբ, 100ին 3 տոկոսով միօրինակ պարտք մը պիտի սահմանուի, և տարեկան հարկը միանգամ ընդ միշտ պիտի գնուի, որով Եգիպտոս 102 միլիոն անգլ. ոսկի պարտական պիտի լինի, տարին 3,500,000 միլիոն միայն վճարելով, և այսպէս, թէ՝ 1½ միլիոն ոսկւոյ տոկոս պիտի շահի տարին և թէ՝ պիտի ազատի հարկէ մը որ մարդ գլուխ ինն ֆրանքէ պակաս չէ:

ՖՐԱՆՍԱ Ի ԹՈՒՆՈՒԶ

Թունուզի Պէյութեան ընդհանուր պարտուց կարգադրման խնդիրը Ֆրանսայի Երեսփոխանաց ժողովոյն ապրիլ 1ի նստին մէջ վիճաբանութեան դրուեցաւ: Թունուզի Ֆրանսական դեսպան և պաշտօնեայ Գ. Քամպոն յայտարարեց թէ Թունուզի պարտքն է 125,000,000 ֆրանք, 17,000,000 ֆրանքի երերուն պարտքէ մը զատ. թէ նորահաստատ դրութեան ներքև, Թունուզի ելևմտոյցն արդէն հաւասարակշռեալ վիճակի մէջ է. թէ Թունուզի հասոյթներն աւելցած են զեղծումներու բարձմամբ և այլ բարենորոգմամբք, մինչդեռ ծախքն 7,088,000 ֆրանքէն 3,420,000 ֆրանքի իջած է թոշակներու, ռոճիկներու և զինուորական ծախուց մասին եղած զեղչերով: Այս կերպիւ խնայեալ գումարն յատկացուած է հանրօգուտ շինութեանց, ինչպէս ճամբաներու և ծովափներու շինութեան, անտառներու բարւոքման, ևն: Հասոյթք աւելցած են ընդ ֆրանսական իշխանութեամբ, և մէկ ու կէս կամ երկու միլիոն ֆրանք ևս կրնայ խնայուիլ՝ Թունուզի պարտքն ի մի ձուլելով, (ունիֆիքասիոն), և կազմուելիք նոր պարտքին տոկոսեաց վճարման համար ֆրանսական երաշխաւորութիւն տալով: Այս կերպիւ կարելի կը լինի ջնջել արմտեաց և բանջարեղինաց վրայ դրուած արտածման մաքսերը, նուազեցնել ուրիշ մաքսեր, թաղապետութիւնները վերակազմել՝ անդամոց կէսն եւրոպացի և կէսը տեղացի որոշելով, գլխահարկը զեղչել, և ջնջել Միջազգային Յանձնաժողովն, որ արգելք կը լինի Թունուզի տնտեսական բարգաւաճման, և քաղաքականապէս անհանդուրժելի է, ըստ որում անդամոց մեծամասնութիւնն օտարազգիներէ կը բաղկանայ: Գ. Քամպոն իւր ազդու բանախօսութիւնը վերջացուց պնդելով թէ ֆրանսական երաշխաւորութիւնն ի մասին Թունուզի որ և է բեռ չպիտի դնէ ֆրանսական գանձուն վրայ:

Պատասխանելով առ Գ. Քամիլ Բէլըդան, նախարարապետ Գ. Ժ. Ֆերրի բացատրեց Թունուզի վրայ Ֆրանսական հովանաւորութիւն հաստատելու աշխարհակալութեան գերազանցութիւնն զԹունուզ Ֆրանսայի հետ միացնելու աշխարհակալութեան վրայ: Այդ հովանաւորութեամբ Թունուզ կ'օգտի, մինչդեռ Ֆրանսա ի Թունուզ պահած բանակին ծախքէն զատ բարտ մը աւելի ծախք չտանիներ, և ֆրանսական նախարարութիւնն իրապէս պատասխանատու կը լինի Թունուզի ելևմտական վարչութեան համար: Նախարար Գ. Թիռառ ալ ըսաւ թէ հաւանական է որ Թունուզի մէջ Պանքա մը հաստատուի, որոյ մասին վստահութեան արժանի առաջարկութիւնք եղած են կառավարութեան:

Երեսփոխանական ժողովն 223ի դէմ 249 ձայնիւ առաջնութիւն տուաւ խնդրոյն, որոյ վիճաբանութիւնն հինգշաբթի աւուր թողուեցաւ:

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑՔ

Գ. Ֆ. Լէսէփսի և անգլիացի նաւատերց միջև կնքեալ համաձայնութեան դէմ Սուէզի ջրանցքին ընկերութեան բաժնետերց մէկ մասին կողմէ սաստիկ ընդդիմութիւն տեղի ունենալը գրած էինք արդէն: Այս ընդդիմադիրք մասնախումբ մը կազմելով, մարտ 31ին ըստ օրինի ծանուցագիր մը ղրկեցին ընկերութեան Տնօրէն ժողովոյն, խնդրելով որ ի վնաս բաժնետերց որ և է զիջում չընէ անգլիացի նաւատերց, և յայտարարելով թէ Տնօրէն ժողովը պատասխանատու պիտի ճանչեն այդ տեսակ որ և է արարքի համար: Այս սպառնալեաց հակառակ, Տնօրէնք նոյն օրը միահամուռ որոշեցին որ նաւուղիներու համար շոգենաւերէն առնուած տուրքը ջնջուի յուլիս ամսոյ սկիզբէն, ինչպէս կը պահանջէին Անգլիացիք: Այսու ամենայնիւ, ընկերութեան բաժնետերց մէջ դժգոհութիւնն ու երկպառակութիւնը կը շարունակէ:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՂԱՐԱՏԱՂ

Վիէննայէն մարտ 31 թուով կը հեռագրեն առ Թայմզ. Ղարատաղի կառավարութիւնը Կ. Պոլիս ղրկեց զԳ. Վուքովիճ՝ ուղղակի բանակցութեամբք կարգադրելու սահմանագլխոց խնդիրն, ըստ որում երկուց կառավարութեանց կողմէ կարգեալ յանձնախումբն անկարող եղաւ համաձայնութեան մը գալու: Ի սկզբան որոշուած էր թէ Թուրքերը միշտ տէր լինին Լիմի հովտին տիրող բարձանց: Բայց այս միջոցիս աւստրիական նոր քարտէս մը հրատարակուած է, որ դըրապէս կը տարբերի հին քարտէզէն, և հետևաբար սահմանագծին որոշելու կերպին նկատմամբ անհամաձայնութիւնք ծագեցան: Գ. Վուքովիճ Նիքոլա իշխանին մի նամակը ներկայեց Վեհ. Սուլթանին, և Ն. Կ. Վեհափառութենէն հաւաստիք ստացաւ թէ հրահանգ պիտի տրուի խնդրոյն ելքը փութացնելու: Ապա Գ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Գ. Վուքովիճի: Աւստրիոյ դեսպան Գ. Քալիչէ, Անգլիական դեսպան Լորտ Տըֆըրին և Ռուսական դեսպան Գ. Նէլիտօֆ խոստացան բարեկամաբար միջնորդել:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլինէր Նախրիխտըն լրագիրը սա կէս պաշտօնական տողերը կը հրատարակէ Պիսմարք իշխանին պաշտօնէ քաշուելուն զրոյցին նկատմամբ. «Լրագրաց տուած այն լուրերը թէ Գ. Պիսմարք Բրուսիոյ նախարարապետի պաշտօնէն պիտի հրաժարի, անստոյգ կամ կանխահաս են: Իրաւ է որ նախարարապետին առողջական վիճակը կը պահանջէ փոքր ինչ թեթևացնել անոր վրայ ծանրացած բեռն ու պատասխանատուութիւնն: Դժուար չէ հետևցընել թէ մօտ է այն ժամը ուր Պիսմարք իշխանը պիտի թողու Բրուսիոյ թագաւորութեան ներքին գործոց տնօրինութիւնը»: Գերմանիա լրագիրը գիտել կուտայ թէ դիւանագիտութեան ուղղութիւնը Գ. Պիսմարքի ձեռաց մէջ պիտի մնայ միշտ, պաշտօնի վրայ մնայ թէ ոչ: Գալով հրաժարման առիթ տուող պատճառաց, զանազան պատմութիւնք կան այս մասին: Ժամանակէ մ'ի վեր նախարարապետը չտարապէր Բրուսիոյ կառավարութեան կողմէ ներկայացուած օրինական ծրագրերը: Ոմանք կը կարծեն թէ Վատիկանի գերմանական դեսպան Գ. Շլէօցերի և Վատիկանի միջև քննուած պայմանադրութեանց պատասխանատուութիւնը չուզեր ստանձնել, ուրիշներ կ'ըսեն թէ Գ. Պիսմարք կ'ուզէ դաշնակցական խորհրդոյ պատասխանատուութիւնն աւելցընել, իւր պատասխանատուութիւնը նուազեցնելու համար: Վերջապէս, կարծողներ կան թէ Գ. Պիսմարք համամիտ չէ ներքին գործոց նախարար Գ. Բիւդքամէրի:

—Բէռլինէր Թակէպլաթ սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ զգուշական միջոցներուն վրայ զորս ձեռք կ'առնու Պերլինի ոստիկանութիւնն, ամէն անգամ որ Պիսմարք իշխանը խօսի Խորհրդարանին մէջ: Իշխանին ժամանումէն առաջ բազմաթիւ ոստիկանք, գիւղացիի հագուստով ծպտեալ, կուգան ցիր և ցան կը կենան նախարարապետին ճամբուն վրայ:

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ
50

ԽԱԶԱԳՈՂԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԸ

Թ.
ԽԻՂՃՍ ԶԱՐԹՆՈՒՄ Է

— Բայց մէկ դժուարութիւն կայ, ասաց նա:

— Ի՞նչ դժուարութիւն:

— Այդ աղջիկը...

Նա ցոյց տուեց Նէնէի վրա, որը դեռ քնած էր:

— Նա ի՞նչով կարող է արգելք լինել մեզ:

— Ամեն բանով:

— Ես չեմ հասկանում:

— Ուրեմն լսի՛ր: Այդ աղջկայ կեանքը ազատելու համար, դու սպանեցիր այն մարդուն, որը յիշեալ ընկերութեան անդամ էր: Այժմ մենք ցանկանում ենք նրանց հետ միանալ: Մտածի՛ր, նրանք կարո՞ղ են վստահութիւն ունենալ դէպի մեր հաւատարմութիւնը:

Ես ոչինչ չը գտայ պատասխանելու: Նա շարունակեց.

— Մենք ինչպէս կարող ենք այսօր միանալ նրանց հետ, երբ երէկ սպանել ենք նրանց ընկերներից մէկին:

— Մենք կարող ենք այդ սպանութիւնը թաքցնել:

— Այո՛, կարող ենք այդ սպանութիւնը թաքցնել: Բայց քանի որ աղջիկը մեզ հետ կը լինի, թաքցնել չենք կարող: Բացի դրանից, այդ աղջկայ մասին նրանք կասկած ունէին, թէ կը մատնէ իրանց, և այդ պատճառով վճռեցին նրա մահը: Աղջիկը դեռ կենդանի է, ուրեմն նրանց կասկածը կը մնայ դարձեալ կասկած: Իսկ երբ մենք կը միանանք նրանց ընկերութեան հետ, և այդ աղջկան մեզ հետ կը տեսնեն, արդեօք մեր անձը չենք ենթարկի նոյն կասկածանքին, որ նրանք ունէին այդ աղջկայ մասին:

— Մենք կարող ենք աղջկան մեզ հետ չունենալ, այլ բաց թողնել, ուր որ ուզում է, թող գնայ:

Քաւոր Պետրոսը, որ ոչ մէկ խօսքի առջև կանգ չէր առնի, լռեց, մտածութեան մէջ ընկաւ: Ես չէի հասկանում, թէ ինչու նա այնպէս սատանայաբար ոլորում էր, քաշքշում էր իր բացատրութիւնները, առանց իր վերջնական միտքը յայտնելու: Ինչ երկիւղ ունէր ինձանից: Վերջապէս փոքր առ փոքր յայտնեց նա իր միտքը:

— Դու ասում ես, որ մենք կարող ենք աղջկան բաց թողնել, ուր որ ուզում է, թող գնայ: Բայց այդ անկարելի է: Գնչուհին երբեք չի մոռանայ վիրաւորանքը և իրան հասցրած անպատւութիւնը: Այդ մարդիկը, որպէս քեզ յայտնի է, անպատուել են այդ աղջկան, և մինչև անգամ պատրաստուել են սպանել նրան: Այդ բոլորը չի մոռանայ նա, և պէտք է վրէժխնդիր լինի, պէտք է մատնէ նրանց: Իսկ մատնելով նրանց, կը մատնէ և մենք, որովհետև նրանց խմբի մէջ կը լինենք, որովհետև կամենում ենք ընկերանալ նրանց հետ:

— Ուրեմն ի՞նչ պէտք է արած:

— Պէտք է անել այն, ինչ որ նրանք էին կամենում անել:

— Սպանե՞լ...

— Այո՛, սպանել:

Առաջին անգամն էր, որ քաւոր Պետրոսի խօսքը ոչ միայն վատ տպաւորութիւն գործեց իմ վրա, այլ կատաղութեան չափ գրգռեց իմ բարկութիւնը: Ես գոչեցի.

— Սպանել նրա՞ն, որի կեանքը ազատել ես, — դա խղճի և ազնւութեան հակառակ բան է:

Մի դառն, արհամարհական ժպիտ երևաց նրա գերեզմանի պէս սառն դէմքի վրա:

— Խղճմտա՛նք... ազնւութի՛ւն... բացականչեց նա, — ի՛նչ գեղեցիկ խօսքեր են... բայց նոյնքան դատարկ, ո՛րքան ինքը՝ յիմարութիւնը...

— Ինչու:

Այդ հարցին պատասխանելու ժամանակ նա իր ձայնը մեղմացրեց:

— Դու դեռ տղայ ես, Մուրադ, և աշխարհը չես ճանաչում: Մարդ չէ կարող խղճմտանք և ազնւութիւն ունենալ այնպիսի ժամանակներում, երբ ամբողջ մթնոլորտը, որի մէջ ապրում է նա, վարակված է անբարոյականութեամբ: Եթէ նա այնքան յիմար կը լինի, որ կը ցանկանայ ազնիւ լինել, անտարակոյս, ինքը իրան դժբախտութեան կը դատապարտէ: Այսպիսի հանգամանքներում, մարդ պէտք է խղճմտանք և ազնւութիւն ունենայ դէպի իր անձը միայն և դէպի նրա բարօրութիւնը: Իսկ երբ մի ուրիշը արգելք է լինում իր բարօրութեանը, պէտք է ոչնչացնէ նրան, որ ինքը կարողանայ ապրել, և լա՛ւ ապրել:

Ես պատասխանեցի նրան կրօնական փաստերով.

— Դա Աստծուն ընդդէմ է, դա մեղք է, դա քրիստոնեայի գործ չէ:

— Ինչպէս կամենում ես, համարի՛ր, բայց դժբախտաբար այդպէս է: Ես ճանաչում եմ միայն կեանքը և նրա պայմանները: Եթէ մի ծառ արմատախիլ չանես, նրա տեղը մի ուրիշը տնկել չես կարող: Բոլոր աշխարհը այդ բնական օրէնքին է հետևում, — մինը միւսին ոչնչացնում է, սպառում է, կլանում է, որ իր գոյութիւնը պահպանէ: Դա կեանքի կռիւն է, և երբեք չի դադարի, քանի որ տեւում է կեանքը:

Ես չը հակառակեցի քաւոր Պետրոսի այդ տարօրինակ վարդապետութիւններին, որոնք ինձ բոլորովին անհասկանալի էին, ես միայն ցաւում էի Նէնէի վրա, այդ պատճառով հարցրի.

— Ի՞նչով է մեղաւոր այդ խեղճ աղջիկը, որ զոհ գնայ մեր զանազան սատանայական մեքենայութիւններին:

— Ոչինչով մեղաւոր չէ, պատասխանեց նա: — Բայց դա պէտք է զոհւի, որ մենք ապահով լինենք:

Համոզված լինելով, որ երբեք չէ կարելի փոխել նրա երկաթի կամքը, ես ստիպւեցայ կեղծել, ստիպւեցայ խաբել նրան: Իմ ընդդիմադրութիւնը կարող էր աւելի վատ հետևանքի հասցնել: Նա պատրաստ էր թէ ինձ և թէ Նէնէին սպանել, որ փարատւի իր կասկածը, որ հաստատ կերպով կարողանայ սկսել այն գործը, որից միլիոններ էր սպասում:

Ես համաձայնութիւն ցոյց տուի:

— Ուրեմն տար աղջկան և հենց այս առաւօտ մի տեղում ամփոփի՛ր...

Արևը դեռ նոր էր արձակել իր առաջին ճառագայթները. Թռչունները ուրախ ուրախ ճըլ-ճըլում էին. ամեն տեղ զարթնում էր կեանքը իր նոր, սքանչելի զուարթութեամբ: Իսկ ինձ հրամայում էին կտրել մի անմեղ արարածի կեանքը...

Ես մօտեցայ Նէնէին: Նա դեռ քնած էր սայլակի վրա: Ինչպէս քաղցր և հանգարտ քնել էր նա: Ինձ խիստ դառն էր խռովել դրախտային հանգստութիւնը: Ո՛վ գիտէ, որպիսի երազներ հրապուրում էին նրան: Նա ժպտում էր, նրա բուստի պէս կարմիր շրթունքները շարժվում էին: Գուցէ նա այդ րոպէում համբուրում էր մէկին, որին սիրում էր: Երբեմն արձակում էր ինձ անհասկանալի բառեր: Մէկի հետ խօսում էր նա: Ով գիտէ, գուցէ խօսում էր հէնց իր ծնողների հետ, որոնց կորցրել էր: Նա իր նուրբ թևիկները տարածեց, երևի, գրկում էր նրանց, և ահա նրա դէմքը պայծառացաւ ուրախութեան լուսով...

ՐԱՖՖԻ

(Շարունակելի)

Ռուսիկաններու ուրիշ խումբ մը, ծրագրեալ՝ թէեւ դիւրաճանաչելի, կը խանուի Խորհրդարանի սրահին մէջ, մինչեւ իսկ խմբագրաց օթեակին մէջ, ի մեծ դժգոհութիւն այս վերջնոց, որք չեն կրնար ազատօրէն խօսիլ իրարու հետ։ Խորհրդարանին մէջ որ և է գործ ունեցող ամեն անձինք ամենայնուրբ քննութեան կ'ենթարկին։ Մինչեւ իսկ պաշտօնական ատենադրութեան համար աշխատող նորավարժ գրագիրներն ու գրաշարներն պարտաւորեալ են մօտը տոմսակ մը ունենալ։

—Մարտ 30ին, Պերլինի մէջ Կրիւնաք անուն գործաւոր մը իւր կինը, քենին և սանտէրը սպաննեց։

—Փերտինանդ գահաժառանգ իշխանն ապրիլ 3ին Լոնտոն գնաց, Ալպանիի դքսին յուղարկաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու։

—Պիզմարք իշխանին ծննդեան 70րդ տարեդարձին առթիւ Մակտէպուրկ քաղաքին մէջ պղնձեայ արձան մը կանգնեցաւ, նախարարապետին վրայ հիացող անհատի մը ծախիւք։

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալական նախարարութիւնը վերակազմուեցաւ Պ. Տեբրէտիսի նախագահութեամբ, որ ներքին գործոց նախարարի պաշտօնն ալ ստանձնած է։ Պ. Պ. Մանչինի (արտաքին), Մալեանի (ելմտական), Ֆերրերօ (պատերազմական) և Ճենալա (հանրօգուտ շինութեանց) կը մնան իրենց առջի պաշտօններուն մէջ։ Նոր նախարարաց մէջ կը գտնուի Պ. Քոբբինօ, կրթական նախարար, որ Երեսփոխանական ժողովոյ նախագահ ընտրուած էր։ Աջակողմեանք դժգոհ են նոր նախարարութենէն, որոյ մէջ իրենցմէ ո՛չ մէկ անդամ կը գտնուի։ Աջակողմեանց թերթն, Օբինիօնէ, կը յայտարարէ թէ դժուարութիւնք հարթուած չեն, և իրաց վիճակը ճշդելու համար պէտք է սպասել Երեսփոխանական ժողովոյ նախագահին ընտրութեան։

—Հռովմայ [illegible] կը յայտարարէ թէ Իսպանիոյ նպաստամատոյց Յանձնաժողովին՝ որոյ նկատմամբ անպատուաբեր հրատարակութիւններ եղան լրագրաց մէջ, անյապաղ օգնութիւն հասուցած է արկածելոց։ Յանձնաժողովոյ ամբողջ պաշտօնավարութեան պատմութիւնն քննելով, պաշտօնական թերթը կը յաւելու թէ իւր գործոց համարը տուած է շաբաթական մէկ մէկ տետրակով որ կառավարութեան և իտալական դեսպանութեանց կը ղրկուէր։

—Հռովմէն կը հեռագրեն թէ, իտալական նաւահանգստներու մէջ Եգիպտոսէն եկող նաւերու համար դրուած քարանթինան վերցուած է։

—Հռովմայ Պապը մարտ 24ին, կարդինալաց ժողովոյն մէջ, յորում երկու կարդինալներ անուանեց, ատենաբանութիւն մ'ըրաւ Բրոբականտայի կալուածոց գրաւման խնդրոյն վրայ, ըսելով։ —«Այս ամենայն ցաւն է. բայց առաւել դառնագոյն խռովութիւններ կը գուշակենք, և պատրաստ ենք կրել։ Գիտենք արդարեւ որ մեր թշնամիք որոշած են նախատինք տեղալ Հռովմայ քահանայապետին վրայ, մինչեւ որ սա, դժուարութենէ ի դժուարութիւն մղուելով, հարկադրի ծայրայեղ միջոցներու դիմել։ Սակայն, մեր գլխաւոր և հաստատ յոյսը դնելով յԱստուած՝ պաշտպանն արդարութեան և ուղղութեան, ի բաց վանենք մեր միտքերէն սոյն չարեաց մտածումներն և բերկրաւէտ մտածումներով պայծինք, որք կը վերաբերին Եկեղեցւոյ շահուց և ձեր գերագոյն ժողովոյն»։ Այս ծայրայեղ միջոցներու ակնարկութիւնը՝ Հռովմէն մեկնելու խորհրդին կը վերաբերի։

—Իտալիոյ թագաւորն և թագուհին, Թիւրինի արուեստահանդիսին բացումէն յետոյ, Պերլին պիտի երթան Վիլհելմ կայսեր այցելութիւն տալու։

—Քանի մը քարոզիչք վիրաւորիչ լեզու գործածած լինելով Իտալիոյ կառավարական հիմնարկութեանց դէմ, կառավարութիւնն յետ այսօրիկ մէկ մէկ պաշտօնեայ պիտի ղրկէ եկեղեցիները, քարոզները մտիկ ընելու համար, որպէս զի օրինազանցութիւնք տեղեկագրուին Ոստիկանութեան։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ

Սինսինատիի մէջ մարդասպանի մը նկատմամբ երդուեալ դատաւորաց կողմէ ցոյց տրուած ներողամտութիւնք, (որով թեթեւ պատժոյ մը միայն դատապարտած էին ոճրագործը,) ժողովրդական խռովութեանց տեղի տուաւ, որպէս համառօտիւ ծանոյց հեռագիրը։ Այս խռովութիւնք ծանր հետեւանքներ ունեցան, և քանի մը օր տեւեցին։ Հազարաւոր ոստիկանք և զինուորք համախմբեցան, բայց չկրցան խռովութեան առաջքն առնուլ։ Երեկոյին զանգակներ զարնուեցան և զինեալ խումբեր քաղքին մէջ շրջագայելով, բանտերու դռները խորտակեցին, քարիւղ և այլ դիւրավառ նիւթեր սփռեցին խուցերուն մէջ. Նոյն ժամայն բանտն սկսաւ այրիլ, մինչ ժողովուրդը թոյլ չէր տար ջրհանկրաց՝ օգնութիւն հասնել։ Դատական պաշտօնատունն ալ այրեցաւ, և դատական արձանագրութիւնք մոխիր դարձան։ Այս վանդալական տեսարաններուն առջեւ, ամբոխը վայրագ ուրախութեան ճիչեր կ'արձակէր։ Ուժանակով լի ռումբեր փողոցին մէջ նետուելով, խառնաշփոթութիւնք ծայրայեղութեան հասան։ Ոստիկանք հարկադրեցան կրակ ընել խռովարարաց վրայ, որք զինարանին վրայ յարձակեցան, զոր նմանապէս այրեցին, զէնքերն և փամփուշտներն յափշտակելէ յետոյ։ Ոստիկանութիւնն սկսաւ թնդանօթ արձակել խռովարարաց վրայ, որք անհաւատալի կատաղութեամբ կը կռուէին, առ ոչինչ գրելով հուր և գնտակ։ Ժողովուրդը պահ մը ձեռք ձգեց երեք թնդանօթներ, զորս ուզեց բանտին և զայն պաշտպանող զօրախմբին դէմ, բայց [illegible] ռումբ և վառօդ կը պակսէր, հարկ եղաւ աւար առնելու համար մարդիկ ղրկել, և այս միջոցիս զօրքերը բուռն յարձակմամբ ետ առին թնդանօթները։ Սինսինատիէն եկած նորագոյն հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ խաղաղութիւնն սկսած է վերահաստատիլ, և փողոցներն հետզհետէ իրենց սովորական կերպարանքը կ'առնուն։ Հասարակաց շէնքերն հսկողութեան ներքեւ են միշտ, վախնալով որ կրակի չտրուին։ Վտանգը բոլորովին անհետացած չէ, և կը վախցուի որ պահապան զօրաց մեկնելէն յետոյ, խռովարարք վերստին պիտի սկսին։ Քաղաքը լի է զօրքերով, և այս է որ վախ կ'ազդէ ամենէն առաւել։ 48 մեռեալք կան և 126 վիրաւորք՝ հիւանդանոցներու մէջ. բայց չգիտցուիր այն վիրաւորաց թիւն, որք իրենց տան մէջ կը դարմանուին։

Ըստ Նէվ-Եօրք-Հէրըլտի, այս շարժում քանի մը տարիէ հետէ կը պատրաստուէր, որոյ առիթ տուած են դատական պաշտօնատանց մէջ գործուած զեղծումներ, որք գրեթէ սովորական դարձած են Նոր Աշխարհին մէջ։ Կ'ըսուի թէ երդուեալ դատաւորք կաշառք առնելով, բազմաթիւ եղեռնագործաց ներողամտութիւն շնորհած են, ուստի ժողովուրդն ինք իւր ձեռօք արդարութիւնն ի գործ դնել ձեռնարկած է։ Նոր Երկրին մէջ մարդասպանաց նկատմամբ ցոյց տրուած այս կատարեալ խստապահանջութիւն տարօրինակ հակապատկեր մ'է այն ներողամտութեան դղացման, զոր Հին Աշխարհին մէջ նորաձեւութիւն մը դարձած է ցոյց տալ մահապարտից։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովն, երէկ հետեւեալ որոշումներն ըրաւ։

1. — Բաւական ժամանակ զբաղեցաւ Պուքրէշի առաջնորդ և Տ. Միքայէլ քահանայի մէջ ժամանակէ մը հետէ վերելած խնդրով։ Իսթիճեան Արժ. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ՝ որ ի Պուքրէշ այցելած է յանձնարարութեամբ Պատրիարքարանի, ի բացատրութիւն հրաւիրեալ էր երէկ, ինչպէս նախորդ նստին ալ Խորէնէի Գեր. Առաջնորդն հրաւիրեցաւ՝ ծանօթութիւն տալու համար։ Ժողովն, յետ բազում խորհրդածութեանց, որոշեց գրել առ Տ. Միքայէլ, որ առաջիկայ Նոր Կիւրակէէն յետոյ ի Պոլիս ուղեւորի, և առ Հոգաբարձութիւն տեղւոյն ղրկել գիր յանդիմանութեան, թէ եկեղեցական իրաւասութեան հակառակ վարուած են՝ ինքնին քահանայագործութենէ դադրեցնելով յիշեալ քահանան։ Ժողովն որոշեց միանգամայն ազդարարել Հոգաբարձութեան, որ քահանայն եթէ դատախազ ունի, նոքա ալ գան ի Պոլիս, դատուին և խաղաղութիւնը վերահաստատի. իսկ եթէ չկայ դատախազ՝ ժողովը պիտի տնօրինէ զայրաժամն, և ապա ո՛չ ոք բողոքելու իրաւունք պիտի ունենայ։

2. — Գումգափուի դպրաց դասուն կանոնագիրը վաւերացաւ, յօդուածի մը յաւելմամբ։

3. — Պերպէրեան Ներսէս վարդապետ, որ Կիլիկիոյ կաթողիկոսէն անհրաման ձեռնադրեալ եպիսկոպոսաց միոյն ձեռնադրածն է, երէկ իւր և ընտանեաց դառն վիճակն նկարագրելով՝ խնդրած էր Կրօնական ժողովէն, որ եկեղեցական պաշտօնավարութեան արտօնութիւն տրուի իրեն։ Կրօնական ժողովն՝ վարդապետին այս խնդրոյն համար որ և է տնօրինութիւն ընելէ յառաջ, պատշաճ դատեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կարծիքն առնուլ, ըստ որոշման Եկեղեցական Համագումար ժողովոյ։

4. — Ժողովն տեսնելով Զմիւռնիոյ վիճակէն [illegible] ազգայնոց ոմանց կողմանէ տեղւոյն Տ. Աբրահամ քահանային ի նպաստ մատուցեալ հանրագիրն, որոշեց յղել առ Գեր. Առաջնորդն Զմիւռնիոյ ի պարտաւորութեան տնօրինութիւն։ Այս քահանայն է, զոր Զմիւռնիոյ Կրօնական ժողովն քահանայագործութենէ դադրեցուցած է, բայց ինքն իւր ազգականաց և նոցա համախոհից ոմանց առաջնորդութեամբ եկեղեցի մտած, քահանայագործել սկսած է, և Զմիւռնիոյ չէ գացած՝ անտեսելով ազգային իշխանութեանց Առաջնորդարանին, և հետեւաբար՝ Զմիւռնիոյ Կրօնական ժողովն հարցուցած է Պատրիարքարանի, թէ ինչպէս վարուիլ պարտ է յիշեալ քահանային դէմ։

5. — Ազգային ժողովոյ վերջին նիստերէն միոյն մէջ, Փափազեան Ս. էֆի. կողմանէ առաջարկեալ և առ Քաղաքական ժողովն յղեալ Հաշուեքննութեան Մրագրոյն մնացորդ յօդուածն՝ որ Քաղաքական ժողովէն յանձնուած էր Կրօնական ժողովոյ, երէկ քննեց Կրօնական ժողովն և աւելորդ դատեց զայն, նկատելով, որ անպատշաճ է հաշիւ չբռնողներու համար եկեղեցական հանդիսաւոր արարողութիւններ չկատարել և բարձրաստիճան եկեղեցականաց ներկայութիւնն արգիլել, զորս կարգադրէ յիշեալ յօդուածն։

Ուսումն. խորհուրդն իւր Բ. նիստն ըրաւ երէկ ի Մատենադարանի Ղալաթիոյ և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդրոց կարգադրութեամբ։

1. — Քաղ. ժողովն Մանուկեան Մկրտիչ էֆի. տեղ Փափազեան Նշան էֆի. ընտրած ըլլալով յանդամակցութիւն Ուս. խորհրդոյ, որոշուեցաւ յառաջիկայ նստին հրաւիրել յիշեալ էֆի։

2. — Ենի—գափուի Թաղ. խորհուրդն Թաղին Հայկեանց վարժարանի համար երեք տիկիններէ բաղկացեալ խնամակալութիւն մը կազմած ըլլալով՝ որոշուեցաւ վաւերացնել։

3. — Գում—գափուի դպրի Հոգաբարձութիւնն խմբովին հրաժարած ըլլալով իւր պաշտօնէն, Մելիքեան Մկրտիչ էֆ. ի յանձնարարուեցաւ անձամբ բանակցիլ յիշեալ Հոգաբարձութեան հետ, և տեղեկանալ նորա հրաժարման պատճառներուն։

4. — Պօլսոյ [illegible] թաղի վարժարանի համար Տնտես. խորհրդոյ ըրած առաջարկն ընդունուեցաւ, այսինքն որ կեդր. սնտուկը չշարունակէ յիշեալ վարժարանի սովորական նպաստն և որոշուեցաւ ուսումնասէր ազգայնոց ուշադրութիւնն հրաւիրել յանուն նոյն վարժարանի շրջագայեալ գանձանակին վրայ, որոյ արդեամբ ձրիաբար ուսում ու կրթութիւն կ'առնուն նոյն թաղի [illegible] ծնողաց զաւակները։

5. — Վանից Առաջ. Տեղապահին և [illegible] ժողովոյ գրութեան վրայ որոշուեցաւ բացատրութիւն խնդրել Աղթամարայ Ս. կաթողիկոսէն, Մոկաց գաւառի Պաւկի Ս. Գէորգայ վանուց հասոյթէն քանի մը գաւառաց ու գիւղօրէից վարժարանաց չգործածուելուն համար։

6. — Եդեսիոյ Գեր. Առաջնորդն կից թեմերն այցելած միջոցին նոցա կրթական վիճակին վրայ ընդարձակ տեղեկագիր մը պատրաստած և յղած ըլլալով, խորհուրդն յիշեալ Գեր. Առաջնորդին սոյն աշխատութիւնն շնորհակալութեան արժանի և նոյն թեմականաց կրթական վիճակին յայտ գոհացուցիչ և կանոնաւոր գտաւ։

7. — Միացեալ ընկերութեան Տնօրէն ժողովն յայտնած ըլլալով թէ [illegible] Սպահան քաղաքի համար Հայերէն, Անգղիերէն և Գաղղիերէն լեզուաց հմուտ դաստիարակ մը ուղուած է, որոշուեցաւ սոյն պաշտօնն յանձն առնուլ ուզողներն հրաւիրել խորհրդարան ներկայանալու։

8. — Խորհուրդն վաւերացուց Վանայ Սանդխտեան և Վանայ Հայոց Ձոր գիւղի Դպրոցասիրաց ընկ. կանոնագրերն։

9. — Ըստ վկայութեան Տիգրանակերտի Անձնուէր ընկերութեան վարժարանի Տեսչին, ուսուցչական վկայականը տուաւ Տիգրանակերտի Հայկազեանց վարժարանի ուսուցչուհի տիկին Փառանձեմ Ղազարոսեանի։

Նիստն որ ժամ 8½ին սկսած էր 11½ին վերջացաւ։

Հետեւեալ հեռագիրն առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ուղղեալ է Ապրիլ 6 թուով։

Նոր-Նախիջեւան—Կ. Պոլիս.

«Բեդերսպուրկի, Մոսկուայի, Նախիջեւանի, Տաւրիոյ (Խրիմ), Պեսարապիայի և Փօլանիի վիճակաց պատգամաւորն է Գ. Ներսէսօֆ, ուսուցիչ Մոսկուայի Համալսարանին, որ նահանգին բոլոր հայոց կողմէ պաշտօն ստացած է իւր կարծիքն յայտնել յիշեալ [illegible] մասին, Ձեզ ամենայն Հայոց կաթողիկոս ընտրելու մասին։ Այսօր բոլոր պատգամաւորք իմ տանս հրաւիրուած լինելով, Ձեր կենացը բաժակ պարպեցին կաթողիկոսութիւն մաղթելով Ձեզ»։

Քաղաքագլուխ Նախիջեւան քաղաքի
ԳՐԻԳՈՐ ՍԱԼԹԻԿԵԱՆՑ

Կ'ըսեմք, թէ Նորին սրբազնութիւնն ի պատասխանի հեռագրեր է իւր տխուր ու անկարող լինելն։

Կիլիկիոյ կաթողիկոսական Յանձնաժողովն երէկ չկրցաւ նիստ ընել, Յանձնաժողովոյն անդամներէն միայն Գեր. Տ. Մաղաքիա Ծ. վարդապետ ներկայ գտնուելուն պատճառաւ։

Կրօնական ժողովոյ երէկուան նստին մէջ ժողովականք խոստացան ներկայ գտնուիլ ամեն նստի, և ժողովոյն անգործութեան պատճառ չլինել բացակայութեամբ։

Քանի մ'օրէ հետէ մայրաքաղաքիս այլ և այլ թաղերուն մէջ հանրագրութիւն մը ստորագրել կը տրուի, որով փափաք կը յայտնեն Տ. Խրիմեան Սրբազանի կաթողիկոսութեան համար։

Առաջարկութեամբ Կրօնական ժողովոյ և հրամանաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, երէկ առաւօտ ազգային Հիւանդանոցի մատրան մէջ ամսական պատարագութեան խորհուրդ մը կատարեցաւ։ Այս էր, զոր համառօտիւ ծանուցանել կանխած էինք հինգշաբթի օրը։

Ցաւօք սրտի կ'իմանամք թէ երէկ Պէշիկթաշի Տ. Սահակեան վարժարանի մէջ յանկարծամահ եղած է Պէռեանց Թովմաս էֆէնտի։ Հանգուցեալը կը հրատարակէր քանի տարի առաջ Վօոր հանդէսը Օրթագիւղի մէջ։ Մին էր այն երիտասարդներէն, որ մէկ քառորդ դար առաջ ստեղծեցին թատերական ներկայացումն Օրթագիւղի մէջ։ Պէռեանց էֆէնտի միանգամայն զանազան ընկերութեանց հիմնադիրներէն էր, որոց ամենէն ալ թատերական ներկայացմանց օյժ տալու կը ծառայէին, և յորս մեծ տեղ բռնեց Բարեսէր Ընկերութիւնը և հիմնեց Օրթագիւղի թատրոնը։ Հանգուցեալը նաեւ վարեց Օրթագիւղի Ս. Թարգմանչաց վարժարանի տեսչութիւնը մեծ յաջողութեամբ։ Բերայի Թաղականութեան գանձապետութեան և այլ կարեւոր պաշտօններու մէջ գտնուած է։

Մեր հինգշաբթի աւուր թերթով ծանուցինք, թէ Նորատունկեան Յարութիւն էֆ. ներկայանալով Ազգային Վարչութեան՝ բացատրութիւններ տուած է Բերայի հրկիզելոց խնդրոյ վրայ։ Այդ բացատրութիւններն հետեւեալներն են.

Նորատունկեան էֆ. Ազգ. Վարչութեան ներկայացուցեր է հրկիզելոց Յանձնաժողովոյ կողմէ առ ինքն ուղղեալ նամակ մը 1870 սեպտ. 10 ամսաթուով և ստորագրեալ Պալթաձձի և այլն։ Սոյն նամակին պարունակութիւնն է թէ՝ Յանձնաժողովը 13,809 ոսկւոյ գումար մը կը յանձնէ Նորատունկեան էֆէնտիի ի նպաստ հրկիզելոց, և կը ծանուցանէ թէ՝ Նորատունկեան էֆէնտիի յանձնուած գումարը պիտի յատկանայ միայն և միմիայն հրդեհէն վնասելոց և ո՛չ է [illegible] պէտք չէ գործածուի։

Նոյնպէս Յանձնաժողովը կը յաւելու թէ՝ այդ դրամին բաշխումը պէտք է քսան և հինգ աւուրց մէջ կատարուի, և անմիջապէս վերջը մանրամասն հաշիւն կեդրոնական Յանձնաժողովին ներկայանայ։

Նորատունկեան էֆէնտի հաղորդած է նաեւ այն անձանց անուններն, որոց ձեռօք բաշխումը կատարուած է, այք են.

1.	Յովհաննէս	էֆ.	Եղիազարեան
2.	Մանուէլ	»	Գավաֆեան
3.	Եղիազար	»	Կէօէեան
4.	Հճի. Մաղաք	»	Մուրատեան
5.	Յակոբ	»	Գազազեան
6.	Յարութիւն	»	Մերեէմդուլի
7.	Աւետիս	»	Ալլըճեան
8.	Յովհաննէս	»	Վարդանեան
9.	Աբեդիկ	»	Նէվրուզեան
10.	Աբիկ	»	Ունճեան
11.	Սենեքերիմ	»	Սէրոբեան
12.	Գրիգոր	»	Սէլիմիճեան
13.	Բաղկալ	»	Թագւորեան

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԽՐԻՄԵԱՆ
ԳՐԵԱՑ ՏԵՐԵՆՑ

Կը ծախուի ամեն գնով գրավաճառ Ա. Զէնճիրճեանի խանութը 'ի Մահմուտ փաշա և Զ. Կ. Թորոսեանի թղթավաճառատունը 'ի Պահճէ գաբու մաքսին կարգը։

Ընթերցասէր հասարակութիւնը վերոյիշեալ անձանց քով կը գտնէ նմանապէս Տերենցի այլ երկասիրութիւնք ամեն գնով։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ոստիկանութեան նախարար Քեամիլ պէյ երէկ առաւօտ Իւսկիտարի ոստիկանութեան պաշտօնատունն երթալով Ալի Րիզա փաշայի հետ պտըտեցաւ բանտը և ոստիկանաց յատուկ յարկերն, և գոհունակութիւն յայտնեց յիշեալ փաշային՝ կատարեալ բարեկարգութիւն տեսնելով։

Կրեսէնի Ինտեբանտանս լրագրէն կ'իմացուի, թէ Պօլսոյ կրթական նախարարութեան [illegible], Հանեայի մահմետականաց օրիորդական վարժարանին համար ղրկած Պէհիճէ հանըմ ուսուցչուհին անցեալ շաբթու հասեր է ի պաշտօնատեղին։

Երէկ, Ներքին գործոց նախարարին նախագահութեամբ, Պետական խորհրդոյ նախագահն և Եւքաֆի նախարարն կազմեալ յանձնաժողով մը, մինչ երեկոյ խորհրդակցեցաւ, բայց խնդիրն դեռ ծանուցեալ չէ։

Մեծ Եպարքոսն հրաման տուաւ քանի մը պաշտօնատանց հաշուակալներուն (մուհասէպէճի), որպէս զի իրենց մեծերուն ազդեցութեան ներքեւ չգործեն, երբ վճարում ընել հարկ լինի։ Այս պաշտօնատունք իրենք միայն պատասխանատու պիտի լինին ծագելիք անկանոնութեանց։

Ոստիկանութեան նախարարին առաջարկութեամբ, Րէժիի տնօրէնութիւնը թեթեւ վարձքով պիտի գործածէ փողոցները թափառող գաղթական և այլ մուրացիկ տղայք։

Վեհ. Սուլթանն հրաման տուաւ որ առեւտրական նախարարութիւնը վճարէ Քեաղըթհանէի կողմ կազմուելիք կենդանական հանդէսին բոլոր ծախքերը։

Մեծ Եպարքոսն և արտաքին գործոց նախարարն երէկ կայսերական պալատը գտնուելնուն պատճառաւ, բացակայ էին Բ. Դրնէն։

[illegible] կը գրէ հավալէներու ջնջման որոշումը, զոր Մեծ-Եպարքոսն յատուկ հեռագրաւ ծանուցած էր կուսակալներուն։ Հավալէները մեծ վնաս հասուցած են կայսերական գանձուն, և Օսմանեան պաշտօնէութեան մէջ մեծամեծ զեղծմանց մուտ գտանելուն պատճառ եղած են։ Կուսակալք և կառավարիչք այսուհետեւ հավալէ չպիտի վճարեն, և եթէ հավալէ ներկայացուի իրենց, պիտի ստանան արձանագրելով հավալէին թուականն և գումարին քանակութիւնը։ Ի շրջաբերութեան գտնուող բոլոր հավալէներուն մէկ ճիշդ ցուցակը պիտի ներկայացուի Մեծ-Եպարքոսին, և նշանակուած պիտի լինի նաեւ մէն մի հավալէի համար վճարեալ թերհաշիւը։

Ամերիկայի մէջ քարիւղի գինն 100ին երբ 10 սէնդ մը իջած լինելով, այդ իրողութիւն մեր հրապարակին վրայ ևս ազդեցութիւն ըրած է։ Քարիւղի գինը մնաուկի վրայ քանի մը ղրուշ նուազած է, և կը գուշակուի որ դեռ քանի մը ղրուշ պիտի նուազի։

Անգլիոյ դեսպանատունը շաբաթ օրը ծանուցագիր մը ղրկելով արտաքին գործոց նախարարութեան, գիտութիւն ըրաւ թէ անցագրոց վերաբերեալ նոր կանոնագիրը գործադրուելէ առաջ, դեսպանատանց չէր հաղորդուած, և այս պատճառաւ չփոթութիւն ծագած է։ Դեսպանատունք չեն կրցած ժամանակին իմացնել իրենց հպատակացն, անցագրոց կանոնագրին մէջ եղած փոփոխումները։ Հետեւապէս, գաւառաց մէջ անգլիացի ուղեւորներ դժուարութեանց հանդիպած են տեղական իշխանութեանց կողմէ, որք Անցագրոց մասին նոր կանոնաց համեմատ կը շարժին։

Հանրային շինուածոց նախարարութիւնն որոշեր է պաշտօնակալ մը ղրկել Էտիրնէ, հանրային շինուածոց վերաբերեալ զեղծմանց քննութեան համար, որոց դէմ գանգատեր են երկրաչափք։

Երէկ Բ. Դրնէն արտաքին գործոց նախարարին բացակայութեան պատճառաւ, դեսպանաց սովորական ընդունելութիւնը չեղաւ։

Առեւտրական նախարար Սուպհի փաշա՝ երէկ ժամը 1ին ատեանները, յատկապէս կայսերական թիկնապահի մը միջոցաւ պալատը հրաւիրուեցաւ։

Սպանիոյ կառավարութիւնն առաջին աստիճանի ոսկի չքադրամ մը ընծայեց առեւտրական նախարար Սուպհի փաշայի, Մատրիտի հանքային հանդիսին մատուցած օժանդակութեանն համար։ Յիշեալ կառավարութիւնը պատուանշան տուեր է կոմս Գամոնտոյի և Հաճի Հիւսէյին էֆէնտիի ալ որ հանքային բերքեր 'ի տես դրեր էին։

Կրթական նախարար Մուսթաֆա փաշա երէկ բացակայ էր պաշտօնատեղիէն։

Ճիբրալթարի եպիսկոպոս տոքթոր Սթանֆորտ՝ երէկ մայրաքաղաքս գալով՝ անգղիական դեսպանատանն իջաւ։

Գարատաղի դեսպան Պ. Վուքովիճ այս կիրակի երկրորդ անգամ լինելով Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ, և Գարատաղի սահմանագլխին գծման նկատմամբ Ն. Վեհափառութեան հետ խօսակցելու պատիւն ունեցաւ։

Ցաւօք սրտի կը ծանուցանենք թէ, այս առաւօտ Ֆէնէրի Պատրիարքարանը լուր եկած է թէ, հանրածանօթ մարդասէր սեղանաւոր Պ. Եորկիոս Զարիֆի վախճանած է։ Անմիջապէս Պատրիարքարանի Մայր-Եկեղեցւոյ զանգակներն սկսան տրտմագին եղանակաւ մը հնչել։ Յուղարկաւորութեան օրն որոշուած չէ դեռ։ Պատրիարքական Փոխանորդը մեծանուն հանգուցելոյն տունը գնաց։

Պ. Զարիֆի իբր 75 տարեկան էր. ինք Ֆէներցի էր։ Ի տղայութեան [illegible] առեւտրոյ մէջ էր, և բարեկեցիկ վիճակ մ'ունենալէ հեռի էր։ Նշանաւոր կրթութիւն մը ստացած չէր։ Բարեսիրտ և ճարպիկ անձ մ'էր, որ ինքնօգնութեամբ յաջողեցաւ սեղանաւորական ասպարէզի մէջ առաջին դիրքը գրաւել ի Կ. Պոլիս։ Իւր ելմտագիտական հանճարով եւրոպացւոց իսկ հիացումը գրաւած էր, և վերջին տարիներու մէջ Օսմանեան կառավարութեան հետ ելմտական կարեւոր գործողութիւններ կատարած էր։ Մանրամասն կենսագրութիւն մը յետոյ պիտի հրատարակենք։ Բայց այժմէն կրնամք հաստատել թէ, հանգուցեալն իւր բարեգործութեամբք նոյնչափ նշանաւոր հանդիսացած էր ի Կ. Պոլիս, որչափ իւր սեղանաւորական համբաւով։ Չկայ Կ. Պոլսոյ մէջ Յունաց և ուրիշ ազգաց բարեգործական և կրթական կարեւոր հաստատութիւն մը, որ Պ. Զարիֆիի առատ օժանդակութիւնը վայելած չլինի։ Յոյնք, Հայք, Հրէայք և Թուրքք անխտիր վայելած են նորա բարեգործութիւնները, և յիշատակելի պարագայ մ'է, որ հանգուցեալը մասնաւոր համակրութիւն ցուցած է մեր ազգային հաստատութեանց ալ։ Բայց մանաւանդ իւր ազգին համար, Պ. Զարիֆի երկրորդ նախախնամութիւն մ'եղած է։ Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ՛ յունական գաւառաց մէջ Յունաց բոլոր կրթական, գրական և բարեգործական հաստատութիւններուն առաջին և մեծագոյն բարերարն եղած է։

Կ'ըսուի թէ Ռուսիա՝ Արեւելեան Ռումելիի կառավարիչ Ալէքօ փաշայի վերընտրութեան հակառակ է, և թէ պիտի պնդէ որ ուրիշ մէկը կոչուի այս պաշտօնին։

Կէս պաշտօնական աղբիւրէ կը տեղեկանամք թէ Միացեալ Նահանգաց դեսպան Պ. Ուալէսի պաշտօնանկ լինելուն լուրը անհիմն է։

Կայսերական հրամանաւ Քարանթինայի վարչութիւնը նոր կազմակերպութիւն մը պիտի ստանայ։

Տիարպէքիրի և Խարբերդի կողմերը մի քանի օրեր շարունակ նմանը չտեսնուած անձրեւ տեղալով գետերը յորդեր, շատ մը տուներ վնասուեր և պարտէզներ աւրուեր են։ Եղած վնասը խիստ մեծ է կ'ըսուի։

Դումըգափուի կարծեցեալ "Հրաբուխը„ երբեմն կը մարի և նորէն կը բռնկի։ Այժմեան կարծիքը սա է թէ գինեպանք ոգելից ըմպելեաց մնացորդներ և այլ դիւրավառ նիւթեր երկար ժամանակէ ի վեր լեցուցած էին բերդին ներքեւ, և անոնց վրայ աւելնալով աղբակոյտին արտադրած ֆօսֆօրը, այս բոցն յառաջ բերած են։ Բերդին տակը հին ժամանակէ մնացեալ ոսկերոտիք ալ կան եղեր, որք շփման մէջ կը գտնուին եղեր վերոյիշեալ դիւրավառ նիւթոց հետ։ Ուստի, բոցն երկար ատեն կրնայ տեւել, առանց հրաբխային պատճառ ունենալու։

Այս բացատրութիւն, որ անշուշտ ամենէն հաւանականն է, նոր չէ սակայն, որովհետեւ քանի օրէն ի վեր այս կերպիւ կը բացատրուէր Գումգափուի «Հրաբխային երեւոյթն», : Բայց այդ է նաեւ պաշտօնական բացատրութիւնը, զոր ուսումնականութիւնը կուտայ յետ մանրամասն քննութեան :

Խարթումէն կը հեռագրեն առ Թայմզ, թէ Կորտոն փաշա սիրով ընդունեց 1,000 անգլիական ոսկւոյ նուէրը, զոր Խարթումի Արաբ մը իրեն տուաւ, կառավարական անտուկին անձկութիւնը տեսնելով, ուր զրուշ մը չէ մնացած այն 100 հազար եգիպտական ոսկիներէն, զոր Կորտոն փաշա իրեն հետ Խարթում տարած էր : Ընթերցողք մեր երէկի թիւէն գիտեն թէ 30,000 ոսկւոյ նոր նպաստ մը, որ Գահիրէէն կը ղրկուէր, յԱսուան մնացած է, որովհետեւ անկէ անդին ապահով չեն ճամբաները :

Աւստրիական Միրամար չոգենաւն որ գահաժառանգ Ռուտոլֆ իշխանն եւ իշխանուհին մայրաքաղաքս պիտի բերէ, երէկ առաւօտ Պոլսոյ նաւահանգիստն հասաւ եւ մի քանի օրէն Վառնա կ'երթայ :

Հռովմէն ապրիլ 4 թուով կը հեռագրեն թէ անհիմն է Մէմօրիալ Տիփլօմադիքի հրատարակած այն լուրը, թէ Իտալիա համամիտ է եգիպտական խնդրոյն համար դեսպանաժողով մը գումարման, եւ բանակցութեան մտեր է ուրիշ տէրութեանց հետ:

Փիլիպէի մէջ անխափան կը հրատարակի [illegible] անուն պուլկարերէն եւ Փրանսերէն լրագիր մը, որ Արեւելեան Ռումելիի եւ Պուլկարիոյ միութիւնը կը պահանջէ : Այս լրագիր քանիցս ազդարարութիւն ընդունած է նահանգին կառավարութեան կողմէ, բայց իւր վերջին թիւերուն մէջ առաւել եռանդեամբ կը պաշտպանէ նոյն ապօրէն դատը :

Ստամպուլ իրաւամբ կ'առաջարկէ որ գիտուն անձերէ յանձնախումբ մը կազմուի Գումգափուի երեւոյթն ուսումնասիրելու համար :

Ոստիկանութիւնն հրաման ըրած է մայրաքաղաքիս թատրոններու եւ զբօսարաններու տէրերուն, որ քանի մը դուռներ միանգամայն բանան, իբրեւ զգուշութիւն հրդեհի պարագային համար :

Հետեւեալ դէպքը նորէն ցոյց կուտայ թէ ո՛րչափ ուշադրութիւն պէտք է ընել իբրեւ մեռեալ չթաղելու համար տեսակ մը հիւանդներ, որք իրօք մեռած չեն .

Ցանտաստոնի Կրեթիւն անուն գիւղին մէջ ոստիկանութեան պաշտօնեայ մը ծանր հիւանդութենէ պառկած էր եւ մինչդեռ իւր ընտանիքէն կը դարմանուէր «մեռելութիւն» (Լէթարժի) կոչուած վիճակին կ'ենթարկի : Դժբախտ ընտանիքն եւ ազգականները մեռեալի մը յատկացեալ արարողութիւններն կատարելէ յետոյ՝ երբ զայն թաղելու կը տանէին, մեռեալ կարծեցեալն աչքերը կը բանայ եւ իւր կառանքն եւ պատանքը պատռելով մեծ դողութեամբ՝ գինի կ'ուզէ, յանդգնօրէն փնտռել կ'սկսի : Ամէն ոք կրնայ մակաբերել խեղճ ընտանեաց եւ ազգականացն ուրախութիւնն, որ դժբախտաբար առժամանակեայ էր, վասն զի հիւանդն երկու օր յետոյ կը մեռնի, այս անգամ իրապէս :

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՊԷՐԱԹԻՆ ՏՐՈՒԻԼԸ

Աքչէ լրագիրն իւր երէկի թերթով հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ .

«Կիրակի օրն՝ ժամը 10 ին մինչդեռ նախարարական ժողովը կը խորհրդակցէր, կայսերական թիկնապահ մը Բ. Դուռն գալով Մեծ եպարքոսին Ն. Ս. Յովակիմ Գ. Պատրիարքին Պէրաթը յանձնեց : Մեծ եպարքոսն անմիջապէս կրօնական գործոց ղեկավար Ջիւէր պէյն եւ քաւու քեահեասի Սթավրաքի էֆէնտին հրաւիրելով՝ հրամայեց որ փութան երթալ Պոյաճը գիւղ Ն. Սրբազնութեան ապարանքն եւ յանձնեն Պատրիարքական Պէրաթը : Այս երկու անձինք հազիւ գիշերուան ժամը 2 1/2 ին կառքով կրցան ապարանքն երթալ, երբ Ջիւէր պէյն Պէրաթն բանալով եւ [illegible] թագաւորական ձեռագիրը համբուրելով՝ յանձնեց Ս. Պատրիարքին, շնորհաւորելով զայն իւր այս յաջողութեան համար : Պէրաթն, որ ըստ ամենայնի նման է նախկիններու, Ն. Սրբազնութիւնը՝ թէեւ դիտաւորութիւն ունէր Ս. Սինոդի յղել որ նախ ինքը քննէ, բայց ըստ որում Մեծ եպարքոսը հրամայեց որ իրեն յանձնուի, չկրցաւ այս դիտաւորութիւնն ի գործ դնել եւ որոշեց (երկուշաբթի) ինքն անձամբ Պատրիարքարան իջնել եւ արտասովոր ժողով գումարելով՝ քանի մը օր առաջ իրմէ պահանջուած բացատրութիւնները տալ ժողովականաց» :

Ստուգիւ երէկ, ժամ 7 ին, Ն. Սրբազնութիւնը Պատրիարքարան իջնելով, Աքչէ լրագրոյն ըսածին պէս՝ Սինոդն 'ի նիստ հրաւիրեց Եփեսոսի Մետրոպոլիտին ձեռամբ : Ժողովը մինչեւ երեկոյ շարունակեց, որուն արդիւնքը կը յուսանք վաղն Արեւելքի ընթերցողաց հաղորդել : Ֆէների մի քանի Մետրոպոլտաց տուներուն եւ Պատրիարքարանի պատերուն վրայ անցեալ երեկոյ Ն. Սրբազնութեան Յովակիմ Պատ-

բլուրքին եւ անոր կուսակից կարծեցեալ անձանց դէմ սպառնալի թղթեր փակցուեր են :

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Այսօրուան

ԱԺԱՆՍ ՌՈՒԹԵՐ

Լոնտոն, 7 ապրիլ .

Այս առաւօտ Մորնինկ Բոստ կը ծանուցանէ թէ որոշուած կ'երեւի որ Թագուհին Պէադրիս իշխանուհեայն ընկերակցութեամբ Մայիսի վերջը Տարմշտատ պիտի երթայ, որպէս կարգադրուած էր Ալպանիի դքսին մահէն առաջ, ներկայ գտնուելու Հէսի Էլիզապէթ իշխանուհւոյն Սերգիոս մեծ դքսին հետ ամուսնութեան : Գերմանիոյ կայսրը նոյնպէս ներկայ պիտի գտնուի արարողութեան, բայց հանդէս չպիտի կատարուի :

Պէրլին, 7 ապրիլ .

Պետրպուրկէն լուրեր կը ծանուցանեն թէ Գ. Ալիխանօֆ սկսած է բարեկարգել Մերվի գաւառին վարչութիւնը, եւ տեղացի ժողովրդեան կողմէ ո եւ է ընդդիմութիւն չլինիր կարգադրութեան համար ձեռք առնուած միջոցներու դէմ:

Ի մօտոյ կ'սպասուի Ռուսիոյ համալսարանաց եւ բարձրագոյն վարժարանաց նոր կանոնադրութեան հրատարակումը :

Գերմանիոյ կայսրն յառաջիկայ շաբաթ Վիսպատն պիտի երթայ ուր պիտի մնայ 15 օր . յետոյ Պէրլին պիտի վերադառնայ :

Լոնտոն, 7 ապրիլ .

Օքսֆորտի եւ Քէմպրիճի համալսարանաց ուսանողներուն նաւարշաւն այսօր կատարեցաւ, եւ Քէմպրիճի մակոյկն առաջին հանդիսացաւ :

Լոնտոն, 8 ապրիլ .

Երեսփոխանաց ժողովը այս գիշեր երկրորդ ընթերցման ընդունեց ժողովրդեան ընտրողական իրաւանց ընդարձակման ծրագիրը՝ 210ի դէմ 340 քուէով : —Այս երեկոյ Ներքին գործոց նախարար Սըր Հարքուրթ ժողովոյն պիտի ներկայէ Լոնտոնի քաղաքին կառավարութիւնը բարենորոգելու ծրագիրն, յետ որոյ ժողովը պիտի դադրեցնէ իւր նիստեր Զատկի տօներուն առթիւ :

Աթէնք 7 ապրիլ .

Յունաստանի թագուհին այսօր չոգենաւ կը նստի Բեդրպուրկ երթալու համար Վառնայի եւ Օտեսայի ճամբով : —Երեսփոխանական ժողովն այսօր դեսպանական մարմինն ընդունեց, եւ այցելութեան գնաց Գ. Թրիքուբիսի :

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Հռոմ, 6 ապրիլ

Գ. Պիանքէրի Երեսփոխանաց ժողովոյ նախագահ ընտրուեցաւ :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 27 մարտ.

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ....դհկ.	9 37
Պորսային գոցուելէն վերջը «	10 3 1/2
Երէկ Գերայի մէջ....	—
Առաւօտուն բացուեցաւ...... «	10 7
Բարձրագոյն գին ...... «	10 9
Նուազագոյն ...... «	10 7
Կէս օրին ...... «	10 8
Փոխառութիւն 1863...ֆր.	63
» 1865...... «	57
» 1869...... «	51
» 1873...... «	46
Պօն տիւ Թրէզօր......Անգլ. լիրա	18 50
Ռումէլի երկաթուղի........ֆր.	48 25
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ »	375

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ճէնէրալ....Անգ. ոսկի	4 10
Քրէտի Ճէնէրալ.....Օսմ. լիրա	7 20
Պանք տը Ֆօնս...... « «	6
Սօս. Շանժ է վալ.... « «	3 35
Թրամուէյ.......... « «	2 85
Իւնիֆիէ Եգիպտական	— —
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	74 30
Գիշերը գործ չեղաւ	— —
Այս առաւօտ բացուեցաւ..	75 5
Կէս օրին նոյն գին	75 5

Ընթացք դրամոց

Օսմ. ոսկի.........դհ.	100 —
20 Ֆրանքնոց........ «	87 24
Անգլ. ոսկի......... «	110 8
[illegible]........ «	51 8
Բոլ Էմփերիալ........ «	90 10
Ռուբլի թղթադրամ......հատ	9 91
Թալէր........ «	19 16
Ֆիօրին........ «	9 05
Մէճ. արծ. (տարբ.)........ «	108 1/4
Հինգնոց........ «	102 3/4
Մէթալիք........ «	100 75
Պղինձ........ «	800 —
Թղթադրամ........ «	1500 —
Վեցնոց........ «	102 32

(ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ)

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտրա 7 Ապրիլ ժամ 5 վ. 15 երեկոյ

Անգ. Քօնսօլիտէ գոցուեցաւ....	102 9/16
Օսմ. « բացուեցաւ.....	9
« « գոցուեցաւ......	9 1/8
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11 1/4
« « 1869	10 1/8
« « 1871	70 7/8
« « 1872	17
« « 1873	9 1/8
Փոխառ. 1877	83 1/8
Պանք Օթօման	17 1/8
Ռուսական փոխառ. 73	91 5/8
Եգիպտ. միացեալ (իւնիֆիէ)	68 5/8
« առանձն. (բրիվիլէժիէ)	94 3/4
Տայրա Սանիէ	68 1/4
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)......	90 3/4
Հունգ. պարտաթուղթ 1877......	102
Փոխանակ. Բարիզի վրայ	—

Վիէննա 7 Ապրիլ ժ. 4 երեկոյ

Փոխանակ. Լոնտրայի վրայ	121 55
Օսմ. Երկաթուղի	21 80

Բարիզ 7 Ապրիլ ժ. 3 վ. 45 երեկոյ

Ֆր. Ռանթ 4 1/2 0/0 . . . . բաց	107 87 1/2
« « 3 0/0 բաց	76 72 1/2
Օսմ. Քօնս. բացուեցաւ	9 2 1/2
« « գոցուեցաւ քրն. կտ.	9 7 1/2
Օսմ. փոխառութիւն 1863........	— —
« « 1865.......	55 —
« « 1869.......	50 —
« « 1873.......	45 —
Օսմ. Երկաթուղի	46 50
Պանք Օթօման	— —
Քրէտի Ֆոնսիէ	561 25
« Մօպիլիէ	1272 50
[illegible] Լիոնէ	1271 25
Սուէզի ջրանցք.........	1995
Իտալական 5 0/0 1877ի	96 7/8
Իտալական Ռանթ......	94 30
[illegible]	— —
Եգիպտական միաց. գոց	546 25
Սպանիական (արտաքին)........	61
Հունգարական (ոսկի) (քր. կտ.)	102 7/8
6 0/0 Հելլենական	416 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 22

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

7 Ապրիլ ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանս. Ռանթ 5 1/2 0/0.........	107 95 3/4
Օսմ. «	546 25
« Երկաթուղի	— —
Եգիպտական միացեալ............	9 25

ՄԵՏԵՈՐԱԲԱՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ Ի ԲԵՐԱ

8 Ապրիլ (Ն. Տ.)

		ժ.	վ.
Ծագումն արեգական (Ալաֆրանկա)		5	35
Մուտք «		6	31
Կէս օր (Միջին ժամով) . .	12	1	44
Կէս օր ([illegible])		5	22
Ծագումն լուսնի (Ալաֆրանկա)	Ն	4	47
Մուտք «	Ա	4	17

Երեւումն լուսնի . Ն. Լ. 10 Ապրիլ .

Առաւօտեան ժամը 8 ին

	Հազարամեթր
Ծանրաչափ (Պօրէս երես) . . .	762 5
Ջերմաչափ . . .	12 1
Նուազագոյն աստիճան . . .	6 4
Բարձրագոյն « իրիկուան	12 1
Խոնաւութիւն 0/0 . . .	56
Բարձրութիւն անձրեւի 24 ժամու միջոցին . Հազարորդամեթր	0
Ուղղութիւն հովոյ, հարաւ. արեւ. տկար:	

ԱՊՐԻԼ 7ԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Ծանրաչափը թեթեւ մը իջած է Իտալիոյ վրայ : Հովը արեւելքի եւ հիւսիսի մէջէն տեղ տեղ տկար կամ չափաւոր կը փչէ Միջերկրականի վրայ . Հարաւէն բաւական սաստիկ Ալժերիոյ վրայ . փոփոխական եւ տկար է Արշիպեղագոսի վրայ . հիւսիսային հովը չափաւոր է ի Տարտանէլ . հանդարտ օդ յՕտեսա :

Բարեխառնութիւնն է 9 աստիճան ի Բարիզ, 2 ի Վիեննա եւ յՕտեսա, եւ զերօէն 2 աստիճան վար ի Բեդրպուրկ :

ԳԻՏԱԿԱՆ

—o—

Հրաբուխ ի Կ. Պոլիս.—Մարդաբանութիւն.—Գ. Լաքասանյի ճառը.—Ինչ կ'ուզէ Գ. Լաքասանյը.—Դժուարին խնդիր.—Մարտ ամիսը :

Վերջին շաբաթը շատ կարեւոր դէպքեր չպատահեցան գիտական աշխարհին մէջ : Ի բաց առեալ Անգլիոյ մէջ մի քանի նոր գրեանց հրատարակումը, Ֆրանսայի մէջ Աստղագիտական նորանոր գիւտութեանց արդիւնք եւ գլխաւորապէս Երեւակին օղակներուն երեքի վերածուելուն մասին գիտողութիւնք եւայլն . վերջապէս Պոլսոյ մէջ յանկարծ երեւան ելած կարծեցեալ հրաբուխ մը. չկայ այլ ինչ, եթէ ոչ տասնի չափ նոր գիւտեր Ամերիկայի մէջ՝ որոց հաւատալու համար քիչ մը սպասել պէտք է, ինչպէս Ամերիկացիք լաւ կ'ընեն եթէ քիչ մը սպասեն մեր հրաբուխին վրայ ճշմարիտ գաղափար կազմելու համար :

Արդարեւ, ենթադրեցէք թէ Ամերիկա ըլլանք . նախ հեռագիր մը պիտի գայ Կ. Պոլսէն ըսելով թէ Գումգափու հրաբուխ մ'ելաւ, քանի մ'օր վերջը Պոլսոյ թերթերէն ոմանք պիտի հասնին, որոց մէջ գրուած պիտի տեսնուի թէ հրաբուխ մ'ելաւ յանկարծ, բոցեր երեւցան եւայլն, եւ աւելի պատկերազարդ թերթերը այս տեղեկութիւններէ ուղղուելով Պոլսոյ պատկերի մը վրայ Նաբոլիի Վեզուվի նման հրաբուխ մը պիտի նկարեն եւ պիտի տեսնենք թէ խեղճ Պոլիս բոցերու մէջ մնացած, լաւայի մէջ թաղուած, ձեւէ ելած, տակնուվրայ դարձած է : Զարմանալի է տեսնել թէ ինչ աստիճան գիտութեան անբաւականութիւն կայ մեր քաղքին մէջ որ հրաբխական երեւոյթի մը կը նմանցնենք ծակէ մը երեւցած բոց մը որ ճշմարիտ հրաբուխի մը այնպէս կը համեմատի, ինչպէս լուսնոյ լոյսը արեգական ճառագայթներուն : Ինչ աղէկ բան կ'ըլլար եթէ բոլոր հրաբուխները այսպէս ըլլային : Ծակէն քիչ մը մուխ կը թափէինք եւ կը մարէր կը լմննար ու կը ծիծաղէինք Ճավայի բնակչաց վրայ որ մուխը դարձան մուխը չթափելուն համար Գրաքաթօայի ծակէն ներս : Մեր ընթերցողք կրնան ապահով ըլլալ թէ եւ ոչ մի կերպիւ հրաբխից հետ յարաբերութիւն չունի այս երեւոյթը, այլ ո եւ է պատճառաւ մը ամեն կողմէ գոցուած խորշի մը մէջ լեցուած այրելի կազ մ'է որ գիտութեամբ կամ գիտմամբ բռնկած է եւ որ կրնայ ինքնիրեն մարիլ կամ շարունակել այրիլը, բայց բան մը որ չկրնար ընել՝ այն է հրաբուխներու հասուցած չարիքը մեզ հասցնել :

Խնդրելով, ուրեմն, մեր ընթերցողներէն, որ ուշադրութիւն ընծայեն՝ կ'անցնիմ Գ. Լաքասանյի ճառին որ արտասանեց Լիոնի մէջ Մարդաբանական ընկերութեան առջեւ :

Մարդաբանական ընկերութեան ժողովին մէջ ի հարկէ Մարդաբանութեան վրայ էր ճառն եւ ահա այս էր Գ. Լաքասանյի նիւթը, բայց ինչ է Մարդաբանութիւնը :

Այս անունը՝ «Մարդաբանութիւն—(անթրօբօլօժի)» առաջին անգամ տեսնողը կ'զգայ թէ նոր անուն մը չէ: Սակայն այս գիտութիւնը նոր է եւ այնչափ նոր որ տակաւին վերջնական կազմակերպութիւն մը չէ ստացած : Կը յիշենք ամենքնիս ալ որ երկու տարիէ չափ առաջ Փարիզի մէջ ծերակոյտի անդամներէն Գ. Պրօքա մեռաւ եւ բոլոր թերթերը գրեցին թէ Ֆրանսան մեծ կորուստ բրած է : Գ. Պրօքա իբր ծերակոյտի անդամ մեծ օգուտ չունէր Ֆրանսայի եւ սակայն իրեն շնորհ մ'էր որ իր մատուցած ծառայութեանցը փոխարէն հայրենիքն իրեն կ'ընէր, ինչպէս յարգ կ'ըլլայ մեծ գիտուններ, գրագէտներ, զինուորականներ ծերակոյտի անդամ ընտրելով : Գ. Պրօքայի արժէքն էր Մարդաբանութիւնը գիտութեան ձեւի վերածել եւ աշխատիլ աշակերտներ հասցնելով աշխատութիւնը ընդարձակել, վերջապէս մարմին մը տալ իր գտած գիտութեան :

Արդ., Գ. Պրօքա կ'ըսէ, մարդաբանութիւնն է մարդկային սեռին ուսումը, թէ ընդհանուր տեսակէտով, թէ մանրամասնութեանց մէջ եւ թէ բնութեան այլ մասերուն հետ յարաբերութեանցը մէջ :

Գ. Տը Քաթրըֆաժ, որ ինքն եւս մարդաբան մ'է՝ կ'ըսէ . մարդաբանութիւնն է մարդու առանձնակի բնական պատմութիւնը, ինչպէս կենդանաբանի մը համար առանձին կենդանւոյ մը ուսումը :

Գ. Թօբինառ ալ կ'ըսէ թէ այս բնական պատմութեան այն մասն է որ մարդու եւ մարդկային ցեղերու վրայ կը խօսի :

Իսկ Գ. Լաքասանյը իւր ճառին մէջ այնչափ բաներ կ'ըսէ որ կերպիւ մը կը շփոթէ ընթերցողին գաղափարները, որ վերյիշեալ երեք սահմաններու շնորհիւ բաւական յստակ պարտին ըլլալ :

Պրօքայի աշխատութիւններէն կը հետեւի բացորոշ կերպիւ թէ ամեն [illegible] մէջ անհատական փոփոխութիւններ կան, այնպէս որ երբեմն երկու եղբայր այնչափ կը տարբերին իրարմէ որչափ չեն տարբերիր երկու տարբեր մարդկային ցեղեր : Ուրեմն ժողովրդեան մը միջին տիպը պէտք է գտնել եւ անոր փոփոխականութեան սահմանքը : Այնպէս որ ցեղ մը որոշ կանոններով նկարագրել կարելի ըլլայ : Հետեւաբար Գ. Պրօքա, իբր եզրակացութիւն իւր այս տեսութեանցը, սկսած է չափեր առնել ամեն տեսակ ցեղերու անհատներու վրայէ, եւ ինչ չափեր : Պէտք է իւր եւ իւր աշակերտաց հետազօտութեանցը մանրամասն նկարագիրը տեսնել այս մասին լուսաւորուելու համար : Միայն գլխու մը վրայէն չափեր առնելու համար բազմաթիւ գործիքներ կան : Գլխաւորապէս ոսկորները կը չափուին, ասոնց երկայնութիւնը լայնութիւնը, անկիւնները են : Որչափ գանկեր, որքան մեռելներու թեւեր ոտքեր այս չափերու նիւթ եղած են եւ առանց հաշուելու կենդանի մարդկանց վրայ եղած չափերը : Շատ անգամներ ամբողջ բանակներու զինուորները մի առ մի չափուած են Գ. Պրօքայի կողմանէ որ չէր կարող սովորաբար պարզ ժողովրդեան դիմել այս մասին գտած ընդունելութիւնը քաղաքավարութենէ զուրկ ըլլալուն : Արդարեւ պարզ ժողովուրդը, որ դերձակին հաշուոյ չընելու համար անգամ կը ջանայ իւր անդամներուն չափը համառօտել տալ՝ չուզեր ժամերով այլանդակ եւ նեղացուցիչ գործիքներու առարկայ ըլլալ եւ կը մերժէ գիտնոյն առաջարկը : Այսու ամենայնիւ մարդաբաններուն այսպէս հաւաքած չափերը այնքան բազմաթիւ են որ հատորներ կը լեցնեն եւ առանց չափագիտական հաշիւներով եւ երկրաչափական գծերով եւ պատկերներով գծուած կանոններ բազմաթիւ են:

Բայց Գ. Լաքասանյը գոհ չէ այս կանոններէն : Ինչ օգուտ կ'ըսէ, եթէ գիտնամ թէ թեւին ոսկորը ծնօտին հետ միշտ այս ինչ կերպով կը համեմատի, թէ այս ինչ մեծութեամբ մատի ոսկոր ունեցողը այն ինչ մեծութեամբ ալ գծի ոսկոր պէտք է ունենայ, այս արդիւնքը որ Գ. Պրօքայի սկզբունքէն ուղղակի կը հետեւի եւ որովհետեւ իւր ունեցած օգտակարութեամբը հանդերձ անբաւական է՝ [illegible] կը հասկցուի :

Ուրեմն ինչ կ'ուզէ Գ. Լաքասանյը :

Նա կ'ուզէ թէ մարդաբանութիւնը իւր այս նպատակէն չելլէ, այն է թէ Գ. Պրօքայի եւ այլոց նման չը բաւականանայ մարդկային ֆիզիքը չափելով, որոց եզրակացութիւնք որչափ ալ չափագիտական ըլլան՝ մեծ սխալներ կրնան պարունակել, այլ նաեւ այս գործերին մէջ պարունակեալ մտաւորական կարողութեան, բարոյ վարուց, գաղափարներու եւ այլ վիճակին վրայ օրէնքներ եւ կանոններ հանուէր կը փափաքի եւ զօրաւոր փաստեր կը ներկայացնէ իւր փափաքին արդարացի ըլլալը ապացուցանելու համար : Արդարեւ ո՞վ չուզեր գիտնալ, թէ ինչ ձեւ կամ ինչ մեծութեամբ գանկին մէջ պարունակեալ ուղեղը այս ինչ կամ այն ինչ յատկութիւնն ունի : Այսպէս կ'արդարանայ Գ. Լաքասանյի քննադատութիւնը, թէպէտեւ զարմանալի կերպիւ դժուարին խնդիր մը երեւան կը հանէ որոյ լուծում գտնել այնքան մեծ արժանիք ունի որքան կ'ընդարձակէ այս ուսումը :

Մարդկային ցեղերը օր ըստ օրէ կը փոխուին, կը կատարելագործուին եւ հազար տարի առաջ ապրող մարդը այնպէս չէր մտածէր ինչպէս մենք այսօր՝ այնպէս ուզեր չունէր ինչպէս մենք ունինք : Գաղափարները փոխուելով մարմնոյ ձեւերն ալ կը փոխուին եւ ասոնց համեմատութիւնքը քննել ու բաղդատել հարկաւոր է : Պէտք է այնչափ կարեւորութիւն տանք տարբեր երկիրներու բնակչաց զգացումներուն, մտաւորական կարողութեան, եւայլն որչափ որ կարեւոր կը համարինք չափել իրենց մարմինները եւ այն ատեն պիտի կարենանք ամբողջ ազգի մը վարմունքը հասկնալ կամ, անհատներուն վարմունքը ի նկատի առնելով, եւ ահա պատմութեան նեցուկ մ'է այս գիտութիւնը որ շատ անգամ կը բացատրէ եւ կը հաստատէ թէ ինչու համար միեւնոյն պարագային մէջ երկու տարբեր ազգեր տարբեր եղանակաւ կը վարուին : Ըստ Գ. Լաքասանյի պէտք է գիտնալ նաեւ, երբ մարդկային ցեղերէն մին կը քննենք, անոր լեզուն, աւանդութիւնները, սովորութիւնները, արհեստք եւ կրօնք : Եւ ահա կը տեսնուի թէ այս գիտութեան համար պէտք է աշխատակցին լեզուաբաններ, փաստաբաններ, փիլիսոփաներ, ճարտարապետք, արհեստաւորք եւն :

Շատ իրաւունք ունի Գ. Լաքասանյը . սակայն իւր սիրելի մարդաբանութիւնը այնքան կ'ընդլայնէ որ ինքն եւս պահ մը կը շուարի, ինքզինքը տկար կը համարի այս տեսակ խնդիր մը լուծելու եւ Մօբերթիւիի խօսքը կը յիշէ, որ ըսած է թէ «Կ'ուզէի խնդիր մը լուծել որ գեղեցիկ ըլլայ, բայց ոչ դժուարին» :

Չեմ գիտեր թէ ինչ աստիճան գոհացուցիչ են մեր ընթերցողաց համար մարդաբանութեան վրայ բացատրութիւններս: Անկարելի էր ց'արդ գտնուած օրէնքները հոս տալ, որոց ամեն մէկին համար այնչափ տեղ պէտք է «Արեւելք»ի մէջ որքան այս յօդուածս կը գրաւէ : Սակայն բաւ է որ գաղափարը տամ: Ըստ իս, եթէ երկրիս վրայ գտնուող մարդիկ, ամենքն ալ միեւնոյն ձեւով, յար եւ նման չափով ըլլային մարդաբանութեան ուսումը չպիտի ըլլար . հետեւաբար այս գիտութիւնը մարդկանց թէ մարմնական եւ թէ մտաւորական տարբերութեանը վրայ հիմնուած է . ըստ որոյ ի վաղուց անտի կ'ըսուի թէ՝ մարդ կայ մարդ ալ կայ :

⁂

Ինչպէս մարդ կայ մարդ ալ կայ, նոյնպէս ամսոց մէջ մարտ կայ մարտ ալ կայ, ներկայ Մարտի ամիսը մետէորաբանական տեսակէտով անկանոնութեանց ամիս եւ կրնայ կոչուիլ : Ահա ամսոյն վերջերը հասանք եւ բաւական տաք օրեր ունենալէ վերջ երկու շաբաթէ ի վեր է որ ջերմաչափը հազիւ 6, 7 աստիճան է, մինչդեռ 10–12 աստիճան էր հարաւային հովով : Պոլսեցիք թէպէտ վարժ են բարեխառնութեան յանկարծական փոփոխմանց, բայց, այսուամենայնիւ հիւանդութիւնք կ'աճին եւ կը բազմանան ու մարտի ցուրտ քամին աւելի զգ հեր կը տանի քան ձմրան սառեցուցի եւ ձիւնախառն հովմունք : Իրաւ է երբ առաւօտուն պայծառ օդով ա րեգակը կը տեսնուի, ընդհանուր ու րախութիւն մը կը տիրէ ամեն կող եւ Բերայի մթապատ խորշերէն բազմաթիւ բնակիչներ այս առթի կ'սպասեն բացօթեայ պտոյտ մը ընելով ազատ եւ մաքուր օդ շնչելու ու արեգակ տեսնելու համար : Սակայն պէտք է զգուշանալ : Մանաւանդ առաւօտները, մարտի համար չէ որ բանաստեղծը ըսեր է .

Ո՛հ ինչ անոյշ եւ ինչպէս զով
Առաւօտուն փչես հովիկ .
Ծաղկանց վրայ գուրգուրալով
Եւ մազերուն կուսին փափկիկ .

Առաւօտուն հովիկը զով է բայց ոչ անոյշ, եւ փափկիկ կուսին պատուական հարբուխ կրնայ հաղորդել եթէ ոչ թոքաթաղանթի տապ (սաթըլճեան) : Առողջապահական օրէնքը կը պահանջէ որ յանկարծական փոփոխութիւն չկատարուի ապրելու սովորութեանց մէջ : Ինչպէս շատ մաքուր տաք սենեակ մը մանէ նոյնպէս տաք մէկը յանկարծ սենեկէ մը ցուրտին ելլէ կը հիւանդանայ : Այս օրէնքը ընդհանուր է ամեն բանի համար. խիստ անօթի մէկը շատ մը կերակուր եթէ ուտէ եւ կամ ծարաւութենէ պապակեալը մի քանի գաւաթ ջուր միանգամայն եթէ խմէ՝ մարսողութեան գործիքները կը խանգարին :

Այս առողջապահական օրէնքները ծանօթ են շատերուն, եւ հոս նշանակելով միայն յիշեցնել է փափաքս :

Իսկ չմոռնամ նաեւ յիշեցնելու, թէ մարտի ամիսը երբ գեղեցիկ եւ տաք օրեր ունենայ, յարմարագոյն ժամերն են ցերեկները պարտէզի մէջ աշխատիլ եւ անձամբ ծաղիկներ կամ պտղատու ծառեր դարմանել: Թէ առողջապահական տեսակէտով եւ թէ բարոյական տեսակէտով պարտէզ մը անձամբ խնամել ամենապատուական զբաղում մ'է ամեն կարգի անձանց համար եւ մարտ յարմարագոյն ամիսն է գործ սկսելու : Որչափ անգամ կը փափաքիմ Եւրոպա երթալ շրջիլ, բնակիլ Վիէննա, Բարիզ, Լոնտրա եւ այլն, սակայն այս մայրաքաղաքներու մէջ բնակողները կը բաղձան անկիւն մը ունենալ երկու տեսակ ծաղիկ մշակելու համար մինչդեռ մենք առատ կերպիւ օժտեալ եմք այս ս ին, ի բաց առեալ Բերան, Պոլսոյ ա կողմ չկայ տուն մը որ մի քանի կ գուն պարտէզ չունենայ, եւ պարտ մշակութեամբ զբաղիլը այնպիսի հ ճոյք մը ունի որ անկարելի է բ ցատրել, միայն գործօք կրնան գալ: Շատեր կը կարծեն թէ հաս ուագիտ ծաղիկներ ունենալ ա բաժեշտ է, թէ մեծածախս գործ այս, բայց սխալ է, գեղեցիկ տեղ ունենալ աւելի ճաշակի է՝ քան դրամի եւ ամենատարբեր տե սակ ծաղիկներով քաջ պարտի մը խիստ գեղեցիկ պարտէզ մը րող է զարդարել :

Վերջապէս մարտ ամիսը, բնութեան արթննալու ամիս, մեզ համար ալ նորանոր զբաղմանց ամիս է. պէտք է թողումք ձմրան սովորութիւններ եւ պատրաստուինք գարուն վայելելու : Անցեալներս, Գ. տը Շէրվիլ, որ Թան լրագրոյ մէջ գլխաւորաբար երկրագործական նիւթերու վրայ կը գրէ սքանչելի ոճով, ոզնի մը պատմութիւնը կ'ընէր, գարնան առթիւ իւր տպաւորութիւնը յիշելով, Գ. տը Շէրվիլի կարճ կը թուի իրենց գարունը, հապա որչափ աւելի կարճ պիտի թուի Պոլսոյ գարունը՝ որ կըրնամ ըսել թէ հազիւ ամիս մը կը տեւէ: Գարուններու յատկութիւնն է միշտ կարճ ըլլալ թէ եղանակներու մասին եւ թէ մարդկային կենաց մէջ :

Յ. ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ
ՊՈԼՍՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 20—26 ՄԱՐՏ

ՑՈՐԵՆ.— Այս շաբթու այս ապրանքին վրայ քիչ մը գործ եղաւ բայց կարեւորութեան արժանի բան մը չէ։ Հասաւ 20,000 գրիւ կակուղ և 5,000 կարծր։ Վաճառեցաւ 20,000 գրիւ կակուղ և 5,000 գրիւ կարծր։ Պատրաստ 20,000 գրիւ։

ԵԳԻՊՏԱՑՈՐԵՆ.— Հրապարակը միշտ լաւ վիճակի մէջ. գիները լաւ բռնուած են։ Այս շաբթու քիչ մը բան վաճառեցաւ ի գին 12 1/2 ղրշ. լաւ տեսակէն Թրանզիթով։

ԳԱՐԻ.— Տեղական սպառման համար վաճառումներ եղան 10,000 գրիւի չափ ի գին 11 7/8 երկրորդ տեսակաց համար, իսկ 12 առաջին տեսակաց համար։ Գիները լաւ բռնուած են, հրապարակը հանդարտ։ Պատրաստ 17,000 գրիւ։

ՋԱՎՏԱՐ.— Այս շաբթու քիչ մը բան վաճառեցաւ ի գին 11 3/4 գրիւը։ Հրապարակը շատ հանդարտ է։

ԼՈՒԲԻԱ.— Տեղական սպառման համար եղած գործերն աննշանակելի են, Դանուբի ի գին 138–143 ղրշ. 100 օխան. իսկ Օրտուինը 122-130։ Հրապարակը հանդարտ է եւ գիները լաւ բռնուած։

ԲԱԿԼԱ.— Հրապարակը հանդարտ է. տեղական սպառման համար մաս մը վաճառեցաւ ի գին 29 փրյ, հրապարակին վրայ վաճառողք կը գտնուին բայց պատրաստ ապրանք չգտնուիր։

ՍՈՒՍԵՌՆ.— Այս շաբթու հրապարակը հանդարտ է, տեղական սպառման համար քիչ մը բան վաճառեցաւ ի գին 35 փրյ ստորին տեսակաց համար և 48 փրյ լաւ Պալը Քէսէրի և 50 փրյ Աթէնքի համար. հրապարակը հանդարտ է։

ՔԹԱՆԱՀՈՒՆՏ.— Տեղական սպառման համար վաճառեցաւ 65 փարայէն օխան բայց պատրաստ ապրանք չը գտնուիր. Թրանզիթով նշանակուելու գործ չկայ։

ՍՈՒՍԱՄ.— Այս շաբթու բաւական լաւ գործեր եղան. Պալը-քէսէրի ապրանք 85 փրյ և Ատանայի 100 փարայէն. հրապարակը հանդարտ և գիները տկար կերպով բռնուած են։

ՔԱՆԱՐԵԱ ԵԷՄԻ.— Օտար երկիրներու համար 1,500 պարկի չափ վաճառեցաւ ի գին 58 1/2 փրյէն օխան։ Հրապարակը հանդարտ է։

ՔԵՆՏԻՐԻ ՀՈՒՆՏ.— Հրապարակին վրայ վաճառողք կը գտնուին, բայց պատրաստը բոլորովին սպառ է։

ԱՖԻՕՆԻ ՀՈՒՆՏ.— Հրապարակը հանդարտ է, գիները շատ տկար և պատրաստ շատ քիչ։

ԱԼԻՒՐ

Հրապարակը բանուկ չէ, թէպէտ և գիները բարձրացած կ'երեւին, բայց այս բարձրացումը Ռումէլիի վրայ եղած տարբերութիւններէն յառաջ եկած է։ Այս շաբթու վաճառեցաւ 500 պարկի չափ Ռուսական և 10,000 շըմէնտըֆէր։ Պատրաստ 100,000 պարկ, որոց 40,000 պարկ Ռումէլի, 35,000 Օտեսա, 25,000 Պրայլա։

ԳԱՂԹԱՐԲԵՐՔ

ՇԱՔԱՐ.— Հասաւ 3,240 պարկ։ Վաճառեցաւ 3,240 պարկ։ Պատրաստ 3,000։ Հրապարակը բաւական բանուկ է, բայց գիները տկար։

ԽԱՀՈՒԷ.— Հասաւ 1,800 պարկ։ Վաճառեցաւ 1,300 պարկ։ Պատրաստ 7,500 պարկ։ Հրապարակը բաւական լաւ է այս շաբթու բայց գիները անկման վրայ։

ԲՐԻՆՁ.— Հասաւ այս շաբթու 1,500 պարկ Անգղիական և 300 պարկ Իտալական։ Վաճառեցաւ 3,000 պարկ Անգլիական և 2,000 պարկ Իտալական։ Պատրաստ 4,000 պարկ Անգլիական և 4,000 Իտալական։ Հրապարակը շատ լաւ վիճակի մէջ է և գիները օր ըստ օրէ ելնալու վրայ են։

ՄՈՄ.— Հասաւ 3,000 սնտուկ։ Վաճառեցաւ 2,000 սնտուկ։ Պատրաստ 1,000 սնտուկ։ Հրապարակը լաւ բռնուած է։ Եկած ապրանքներէն մաս մը վաճառեցաւ քիլօն 8 ղրշ. ի։

ՔԱՐԻՒՂ.— Հասաւ 10,000 սնտուկ Ռուսական։ Վաճառեցաւ 2,000 սնտուկ Ամերիկեան և 700 տակառ Ռուսիոյ։ Պատրաստ 4,500 սնտուկ Ամերիկեան և 800 վարել և 30,000 սնտուկ Ռուսական։ Այս շաբթու հրապարակին վրայ բաւական գործ եղաւ. բայց Ռուսական սնտուկի մէջ եղած ապրանքին վրայ 2 ղրուշի չափ անկում մը եղաւ։

ԱՊԱԿԻ.— Հասաւ 2,000 սնտուկ։ Վաճառեցաւ 1,000 սնտուկ։ Պատրաստ 9,500 սնտուկ։ Հրապարակը հանդարտ է, գիները տկար։

ԹՂԹԵՂ.— Հաստատ բռնուած է։

ՈԳԻ

ԱԼՔՈԼ.— Այս շաբթու կարեւոր գործ մը չեղաւ, բայց գիները բարձրացան։ Հասաւ 30 տակառ. վաճառեցաւ 40 տակառ. Պատրաստ 100 տակառք։

ՌՕՄ.— Հրապարակը շատ հանդարտ է և գինը անկման վրայ են, գործ չըլլալուն պատճառաւ։ Հասաւ 600 տակառիկ Անգլիական։ Վաճառեցաւ 150 տակառիկ։ Պատրաստ 300 տակառիկ։

ՄԵՏԱՂՔ

ԵՐԿԱԹ.— Եւրոպայէն առնուած տեղեկութեանց նայելով Շոտլանտի երկաթին մէկ թօնօյին վրայ 1 շիլինի չափ բարձրացում մը եղեր է. այս լուրը մեր հրապարակին վրայ լաւ ազդեցութիւն մը բրաւ։ Այս շաբթու վաճառք չեղաւ, բայց Վառնայի շոգենաւով 300 թօնօյի չափ ապրանք կը սպասուի։ Վաճառեցաւ 120 թօնօ։

ԱՆԱԳ.— Հասաւ 30 տակառիկ։ Վաճառեցաւ 100 տակառիկ։ Պատրաստ 250 տակառիկ։ Հրապարակը հանդարտ է, գիները անփոփոխ։

ՃԷԼԻԿ.— Հասաւ 200 սնտուկ։ Վաճառեցաւ 100 սնտուկ։ Պատրաստ 2,600 սնտուկ։ Հրապարակը հանդարտ. գիները անփոփոխ։

ԳԱՐՖԻՑԱ.— Հասաւ ոչինչ։ Վաճառեցաւ 500 տակառիկ։ Պատրաստ 29,000 տակառիկ։ Հրապարակը հանդարտ գիները անփոփոխ։

ԹԷՆԷՔԷ.— Հասաւ 150 սնտուկ։ Վաճառեցաւ 350 սնտուկ։ Պատրաստ 350 սնտուկ։ Պահանջը աննշան է, և գիները անկման ենթակայ։

ՑԻՆԿՕ.— Հասաւ ոչինչ։ Վաճառեցաւ 100 տակառիկ։ Պատրաստ 1,000 տակառիկ։ Հրապարակը հանդարտ, գիները միօրէն, և վաճառողք շատ քիչ։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ

Այս շաբթու կարեւորութեան արժանի գործ մը չեղաւ վաճառողք որ կը գտնուէին քիչ մը ժամանակէ ի վեր հրապարակին վրայ. քիչ քիչ քաշուելու վրայ են։ Բայց վերստին քիչ շատ առեւտուրի յոյս կայ։

ՏԱՀՈՒՏԻ.— Այս շաբթու պատրաստ գտնուած ապրանքներէն քիչ մը բան ծախուեցաւ ստորին տեսակը ի գին 3 1/2 և երկրորդական տեսակները ի գին 4 3/4–5 5/8։

ՈՆԿ ԳԼՕՑ.— Նշանակուելիք ոչինչ կայ այս ապրանքին վրայ։

ՉԷԼՔԷՆ ՊԷԶԻ.— Այս շաբթու վաճառուեցաւ բաւական մեծ մաս մը, որոց ստորին տեսակները ի գին 4 1/5 իսկ երկրորդական և լաւ տեսակները ի գին 4 17/40 և 4 1/2 լիպրան։

ՆԱՄ ՊԷԶ.— Նշանակուելու արժանի վաճառումներ չեղան այս շաբթու։

ՉԻԹ.— Այս շաբթու մեծ մաս մը ծախուեցաւ. Nº. 16ին գին 39 Nº. 4. 43 ղրշ. գիները լաւ բռնուած են։

ՍՄԱ.— Բաւական գործ եղաւ այս շաբթու, բայց կամ ճերմակ գոյներու վրայ սև ծաղիկներ ներկուած նոր ապրանքներու վրայ գրեթէ նոյն տեսակ ապրանքներու վրայ գործ չկայ։

ՀԱՆՔԱԾՈՒԽ

Այս շաբթու նշանակուելիք գործ մը չեղաւ, գիները անփոփոխ են և հրապարակը հանդարտ։ Հասաւ 1,800 Նիւքասըլ և 1,730 թօնօ Գարտիֆ։ Վաճառեցաւ 1,200 թօնօ։ Պատրաստ 9,000 թօնօ։

ԱՐՏԱԾՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՖԹԻՔ.— Այս շաբթու վաճառեցաւ 150 հակ. որոց 16 հակը առաջին Նօզղատ 19 1/2 ղրշ. 122 հակը Էնկիւրիւ երկրորդական 19 ղրշ. 7 հակ Վաքըթ ի գին 16 ղրշ.։ Պատրաստ 13,000 հակ։ Հրապարակը խիստ հանդարտ, գիները լքեալ Անգլիայէն եկած գէշ լուրերուն վրայ։

ԲՈՒՐԴ.— Այս շաբթու այս ապրանքին վրայ վաճառումներ չեղաւ։

ՄԵՏԱՔՍ.— Վաճառեցաւ 34 հակ Բուրսայի 47 ղրշ. օխան. 6 հակ Նուխի Փր. 40 օխան։ Պատրաստ 220 հակ։ Հրապարակը հանդարտ. բաւական պահանջ կայ, բայց վաճառականք վաճառել չեն ուզեր, Ռուսիոյ ռուպլիի բարձրացման պատճառաւ, գիները բարձրանալու վրայ են։

ԲԱՄԲԱԿ.— Այս շաբթու վաճառումներ չեղաւ և հրապարակը հանդարտ։

ՔԷՆՏԻՐ.— Այս վաճառքը խիստ հանդարտ է. միայն տեղական սպառման համար քիչ մը գործ կը լինի։

ԿԱՊԵՐՏ.— Այս շաբթու վաճառեցաւ 340 հատ ի գին 23 1/2 Փրանք. 176 հատ հին Նամազի ի գին 35 Փրանք. 45 հատ Անատօլու ի գին 137 ղրուշ։ Պատրաստ 7,500։ Հրապարակը բաւական փայլուն է և գիները լաւ բռնուած։

ԱՖԻՈՆ.— Այս շաբթու վաճառեցաւ 6 սնտուկ Էնկիւրիւ 165–170 ղրշ. թալէ քուալէ 3 սնտուկ ալ Կէյվէ թալէ քուալէ 145 ղրշ.։ Հրապարակը հանդարտ է։

ՔԻԹՐԷ.— Վաճառեցաւ 1,000 օխայ բռնուած ճերմակ Գայսար ի գին 21։ Հրապարակը հանդարտ է։ Պատրաստ 35,000 օխայ։

ՄԱՀՄՈՒԶԻՆ.— Նշանակելի կարեւոր գործ մը չէ եղած. բայց գիները բարձրացած են։

ՍԱԼԷՊ.— Այս շաբթու վաճառեցաւ 800 օխայ ի գին 20 1/2–21։ Պատրաստ 1500 օխայ. կարեւոր վաճառումներ մը չէ եղած։

ՄԵՂՐԱՄՈՄ.— Վաճառեցաւ 700 օխայ ի գին 20–21 1/2 ղրշ. օխան։ Պատրաստ 900 օխայ. հրապարակը հանդարտ է։

ԿԱՂԻՆ.— Այս շաբթու վաճառումներ չեղաւ։ Հրապարակը հանդարտ և թոյլ է։

ՃԷՃՐԻ.— Այս շաբթու վաճառեցաւ 75 պարկ Զօրումի ի գին 11–11 1/2 ղրշ.։ Պատրաստ 950 պարկ։ Հրապարակը հանդարտ է։

ՄԱԶԻ.— Պատրաստ 250 պարկ սեւ տեսակ. հրապարակը հանդարտ է և գիները անկման ենթակայ։

ՄՈՐԹ.— Այս շաբթու մորթի վրայ ամենեւին նշանակելի գործ չեղաւ։

ԿՈՎՈՒ ՄՈՐԹ.— Այս շաբթու այս ապրանքին վրայ նշանակելի գործ մը չեղաւ։

ԱՅԾԻ ՄՈՐԹ.— Այս շաբթու վաճառումներ ամենեւին չեղաւ։

ՈՉԽԱՐԻ ՄՈՐԹ.— Գործ մը չէ եղած այս տեսակին վրայ զի պատրաստ չկայ։

ԳԱՌԱՆ ՄՈՐԹ.— Վաճառեցաւ այս շաբթու 15,000 կտորի չափ գին 18–19 1/2 ղրշ. Պատրաստ 30,000 կտոր։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

Ցորեն Կիրզա Ռուսիոյ	Լիպրայ 57—59	Ղ.շ. 22 1/2— 24 1/4	Քիլէն
» » Դանուբի	» 57—59	» 21 — 23	»
» Կակուղ Կալաց և Պրայլա	» 57—59	» 19 — 21	»
» » Պուլղարիոյ	» 57—58	» 19 — 20	»
» » Ռումէլի	» 57—58	» 19 1/2— 21	»
Եգիպտացորեն, Կալաց, Իսմայիլ և Օտեսա»		» 12 — 13	»
» » Օրտու և Ճանիկական		» 11 — 12	»
Գարի կակուղ		» 11 — 12	»
» հաստ		» 11 — 11 3/4	»
Ջավտար		» 12 — 12 1/4	»
Քթանահունտ (քէթէն թօխումը)		» 22 — 31	»
Քանար եէմի		Փրյ 58 — 58 1/2	Օխայ
Նոխուտ Պալըքէսէր		» 35 — 45	»
» Աթէնք		» 40 — 50	»
Քէնտիրի հունտ		» 80 —	»
Պակլա		» 51 —	»
Սուսամ Մուտանիա		» 85 — 90	»
» Մէրսին		»100 — 106	»
Աֆիոնի հունտ		» 55 —	»
Լուբիա Օրտու		»122 —130 100	»
» Դանուբ		»130 —143 »	»
Օտեսա Ա. Ալիւր		Ղրշ. 128 — 134	Պարկը
» Բ. »		» 118 —124	»
» Գ. »		» 97 —110	»
Ալիմա		» 94 — 98	»
Պրայլա ամերիկանի հետ խառնուած		» 75 —	»
Պրայլա		» 82 — 85	»
Վառնա		» 73 — 76	»
Շըմէնտըֆէր		» 73 —	»
Խահվէ		Ղ.շ. 780—820—850	Օխ. 100 ոսկի
Լեղակ պէնկալ		» 106—140	» » »
» Բուրպոյ		» 87—100	» » »
Որդան կարմիր Թուրք		» 11—618	» » »
» կարմիր ճերմակ		» —416	» » »
Բիբեր		» —11 1/2	» » »
Կինաման (գոլշին)		» 5 1/2— 6	» » »
Գարէնֆիլ		» 9—10	» » »
Թէյ սեւ ստորին		» 12— 17	» » »
Թէյ առաջին և լաւ		» 29— 88	» » »
Շաքար Հոլանտայ		» 170	կենդինարը 105 »
» Գրիէսմէ Ա. (պարկի մէջ)		» 167	» » »
» » Բ. (»)		» 164	» » »
» » Գ. (»)		» 158	» » »
Ծծումբ		» 37— 38	» 100 »
Խունկ (Գիւնլիւք)		» 220—240	» » »
Բրինձ Իտալիոյ Ա. Ռիզօն		Ֆրանք 47	Պարկը » »
» » Բ. »		» 46	» » »
» » Աստորական		» 39	» » »
» » Բ. »		» 42	» » »
» » Գ. »		» 35 1/2	» » »
» Հնդկական		Ղրշ. 120—125—130	» » »
Գօլա Գաղիական		» 5 1/4	Օխայ » »
» Անգղիական		» 178	Սնտուկը» »
Մոմ		Ղրշ. 8	Քիլօ » »
,, Գաղիական		,, 100 11	» »
Կազ Ամերիկայի սնտուկ		» 35—38	» » »
» Ռուսիոյ		» 35	» » »
» » (վարելի մէջ)		Փարայ 45	Օխայ » »
Ոգի Ռուսիոյ Օլատոֆքա		Օխայ 23 —	1 Ռուպլայ
» » Սօմինքի		» 23 —	»
» » Խարքօվ		» 25—26 1/2	»
» Վար տեսակ Սէլանիկ եաղի		» 34 —35	»
Ռօմ Թրիէսթէ		Կալօն —18 1/2	»
Անգղիոյ		9 —9 1/2	»
Անգղիական երկաթ (չուպուղ)		46	Կենդինարը
» Երկաթ (աէմէտ)		45	»
Շուէտի » (չուպուղ)		72 —	»
» » (աէմէտ)		75	»
Տախտակ» (Սաճ) թիւ 1— 4		60 —	»
» » » » 5—10		67 —	»
» » » » 11—14		74 —	»
Կլոր		88	»
Ջէմպէր սովորական		58	»
» Մեծ գիրք		65 —66	»
Անագ (գալայ)		590—600	»
Կապար (սաչմա)		112—	»
» Տախտակ		120—	»
» Խողովակ		120—	»
Ջէլիք		Ղրշ. 132—	Սնտուկը
Գարֆիչա 45 գլլոնոց		» 59— 61—	Վարելը
Թէնէքէ		» 197—	2 Սնտուկը
Պղինձ		» 12 1/4–12 3/4	Օխայ »
Ցինկօ		Ֆրանք 72— 73	100 Օխայ
Հանքածուխ Նիւքասըլ (ի վաճառատուն)		21 Շ. 0 Բ. — 22 Շ. 0 Բ.	Թօնօն
» » » (ծովու վրայ)		22 » 6 » — 23 » 6 »	»
» » Գարտիֆ (ի վաճառատուն)		22 » 0 » — » 0 »	»
» » » (ծովու վրայ)		25 » 0 » — 24 » 0 »	»
» » Հարթըլբուլ		18 » 0 » — 19 » 0 »	»
Լիվէրբուլ		16 » 0 » — 17 » 0 »	»
Մահուտի		Ղրշ. 6 — 6 1/2	Լիպրան Ոսկի 100
Ամերիկան ամբողջ եարտա		» 5 1/2— 6	» » »
» պակասաւոր		» 4 — 5 1/2	» » »
Ամերիկան (լօնկ գլօթ) լաւ տեսակն		» 4 5/8 — 5	» » »
» » » փոքր լայնք		» 5 1/8— 5 1/2	» » »
» » » ներկուելու (գօրլինքթն)»		5 3/8— 5 1/2	» » »
Եէլքէն պէզի լաւ տեսակ		» 4 1/2— 4 3/8	» » »
» » միջին տեսակ		» 4 1/4— 4 3/8	» » »
» » ստորին		» 4 5/8—	» » »
Խամ մասուրոլ (չըրթինկ) լաւ տեսակ		» 58 — 48	Թոփը » »
» » » միջին »		» 50 — 60	» » »
» » » միջին »		» 60 — 68	» » »
Մեւլ 4 թիւ (չափալը) 3 թոփը (30-35-38 ինչ.)		Ղրշ. 43	» 112
» 16 » (Թէնզիֆ)» » (.......)		» 40	» »
» 26 » (Աքօշիա)» » (.......)		» 53	» »

Մանած Վաթէր	4—14	Ղրշ. 36—38	փաքէթը » 106
» »	18—28	» 46—48	» » »
» Էքստրա (Ֆիլէմէնկ)	4—14	» 40—53	» » »
» » (....)	18—28	» 50—59	» » »
» Էքստրա գրօսիլթօն	16—24	» 63—64	» » »
» Մալի	8—14	» 53—57	» » »
» »	20—24	» 67—71	» » »
» Կարմիր Իտալիոյ	4—14 լաւ	» 75—86	» » »
» » »	»— երկրորդ	» 60—65	» » »
» » Զուիցերիոյ թիւ	20	» 68—75	» » »
» » Իտալիոյ	» »	» 80—87	» » »
Թիֆթիք առաջին տեսակ		Ղ.շ. 20 —	օխ 100 ոսկի
» երկրորդ »		» 17 3/4– 19 1/4	» » »
» ստորին »		» 6 — 13	» » »
» Վան		» 12 1/2– 13 1/2	» » »
Բուրդ Քասապ պաչի Ա.		» 8 — 8 1/2	» » »
» » » Բ.		» 6 —6 1/2	» » »
» Քըրմա Ա.		» 6 1/4 – 6 3/4	» » »
» » Բ.		» 4 – 4 1/2	» » »
Մետաքս Խօքանտ		» 185 —205	» » »
» Նուխի		Ֆրանք 36 — 39	» » »
» Ռէշտ		» 25 — 31 1/2	» » »
Բամպակ Հալէպ		Ղ.շ. 5 1/2	» » »
» Ատանա		» 6 — 6 1/8	» » »
» Իզմիր և շրջակայք		» 6 1/8– 6 1/2	» » »
Աֆիոն Մալաթիա		» 250 — 255	» » »
» Սէլանիք		» —	» » »
» Զիլէ Թօքաթ		» 230 —240	» » »
» Պալըքէսէր		» 170 —175	» » »
» Էնկիւրիւ		» 155 —160	» » »
» Նալը խան Պէյ պազար		» 150 —155	» » »
» Կէյվէ Պիլէճիք		» 150 —	» » »
» Զըքընթը		» 110 —135	» » »
Քիթրէ առաջին ճերմակ		» 27 — 29	» » »
» աշխատուած ճերմակ		» 24 — 25	» » »
» լաւ բնական »		» 21 —	» » »
» սովորական »		» 19 — 20	» » »
» լաւ դեղին		» 17 — 18	» » »
» երկրորդ դեղին		» 15 — 16	» » »
» Զամուր		» 4 —	» » »
Սալէպ լաւ տեսակ		» 16 1/4– 17	» » »
» երկրորդ տեսակ		» 14 1/2– 15	» » »
Մահմուդիէ առաջին ճերմակ		» 220 —240	» » »
» երկրորդ		» 100 —120	» » »
» երրորդ		» 60 — 80	» » »
Մեղրամոմ լաւ տեսակներ		» 20 — 22	» » »
» ստորին »		» 18 — 19	» » »
Կաղին Տրապիզոն		» 122 — կենդինար	» »
» Քէրասունի		» 120 —	» » »
Ճէճիր Էկին		» 14 — 15 Օխ	» »
» Գայսար		» 14 1/2—15 »	» »
» Անկորա		» 13 1/2–14 »	» »
» Թօքաթ		» 12 1/2—13 1/2»	» »
» Զօրում		» 12 1/2 – »	» »
» Վար տեսակներ		» 00 — »	» »
Եղջիւր		» 5 — 5 1/2	» »
Մորթ գոմէշի չոր		» 10 1/4—10 3/4	» »
» թաց		» 6 3/4– 7	» »
» կովի չոր		» 10 —10 2/8	» »
» թաց		» 6 3/4— 7 1/2	» »
» Ոչխարի		» 18 — 26	» »
» Այծի		» 18 — 20	» »
» Գառին		» 14 —16 1/2	» »
» Այծուկի		» 00 —	» »
» Նապաստակի		» 00 —	» »

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏ ՄԸ

Մրջիւններ սպաննելու միջոցներ։ 1. Ծառերու արմատին բոլորտիքը կաւիճի փոշիով շրջանակ մը ձեւացնել։ Մրջիւնը բնազդմամբ կատէ կաւիճը. եթէ իր ճամբուն վրայ կաւիճ ցանուի, ետ կը դառնայ. եթէ բոլորտիքը ցանուի, բանտարկեալ կը մնայ։ 2 Զուիցերիոյ մէջ տոմաթէսի տերեւներ կը դնեն մրջիւններուն գտնուած տեղերը։ 3. Ընկուզենիի տերեւներով ջուր եռացնել և զայն թափել մրջիւններու բոյնին մէջ. մէկ մրջիւն մ'անգամ ողջ չ'մնար։

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի խասսայի շահանէնին պէր սէնէլիք խտարէսինէ մէյդանէ մահիմաթը գըրթասըյէ թալիպի եօգ-տէօնտաէ օլուբ, գավարը գաթլիա իշպու մարթըն ռուինին օթուզընճը ճիւմաա իրթէսի կիւնի միւզայէտէյինտէն՝ թալիփ օլանլէրին էնվմ մէգ-քիւրտէ խազինէի խասսայի շահանէտէ մուլահամալէրի իլան օլունուր։

300 մարթ 26 1–3

ԾԽԱԽՈՏԻ ՇԱՀԱԿՑԱԿԱՆ ՌԷԺԻ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ

ԱԶԴ

Օսմանեան կայսրութեան շահակցական Ռէժին կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ ապրիլ 2/14էն սկսեալ ի վաճառ պիտի հանէ իւր ծխախոտ, սիկարէթի և թութուն այլ և այլ տեսակներն, հետեւեալ գիներով, մէճիտիէն 19 ղրշ.էն վճարելի։

ԾԽԱԽՈՏ

Ա. տեսակ. քիլէն 190 ղրուշ

1000	կրամնոց տուփն	190
500	»	95
250	»	47 1/2
100	»	19
25	» ծրարն	4 3/4

Բ. տեսակ. քիլէն 120 ղրուշ

1000	կրամնոց տուփն	120
500	»	60
250	»	30
100	»	12
25	» ծրարն	3

Գ. տեսակ. քիլէն 60 ղրուշ

1000	կրամնոց տուփն	60
500	»	40
250	»	15
100	»	6
25	» ծրարն	1 1/2

Դ. տեսակ. քիլէն 40 ղրուշ

250	կրամնոց տուփն	10
25	» ծրարն	1

Ե. տեսակ. քիլէն 24 ղրուշ

31 1/4	կրամնոց ծրարն	30 փյ.

Զ. տեսակ. քիլէն 16 ղրուշ

21 1/4	կրամնոց ծրարն	20 փյ.

Այս տեսակը մի միայն գիւղօրէից մէջ պիտի վաճառուի։

ՍԻԿԱՐԷԹ

Ա. տեսակ (Զըվանալը) ղրուշ

500	հատնոց տուփը	140
100	»	28
25	»	7

(Զըվանասըզ)

500	հատնոց տուփը	100
100	»	53
25	»	7 1/2

Բ. տեսակ

500	հատնոց տուփը	90
100	»	18
25	»	4 1/2

Գ. տեսակ

500	հատնոց տուփը	50
100	»	10
25	» ծրարը	2 1/2

Դ. տեսակ

500	հատնոց տուփը	35
25	» ծրարը	1 3/4

Ե. տեսակ

500	հատնոց տուփը	20
25	» ծրարը	1

ՔԹԱԽՈՏ

1000	կրամնոց տուփը	120
50	» ծրարը	6

Ռաբէ տը Փարի, քիլէն 80 ղրուշ

250	կրամնոց տուփը	20
50	» ծրարը	4

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս, 16/28 յուն. 1884

Արտօնատէր, Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԵՀ
Ղալաթիա, Քիւրքճիլէր փողոց, Թիւ 44